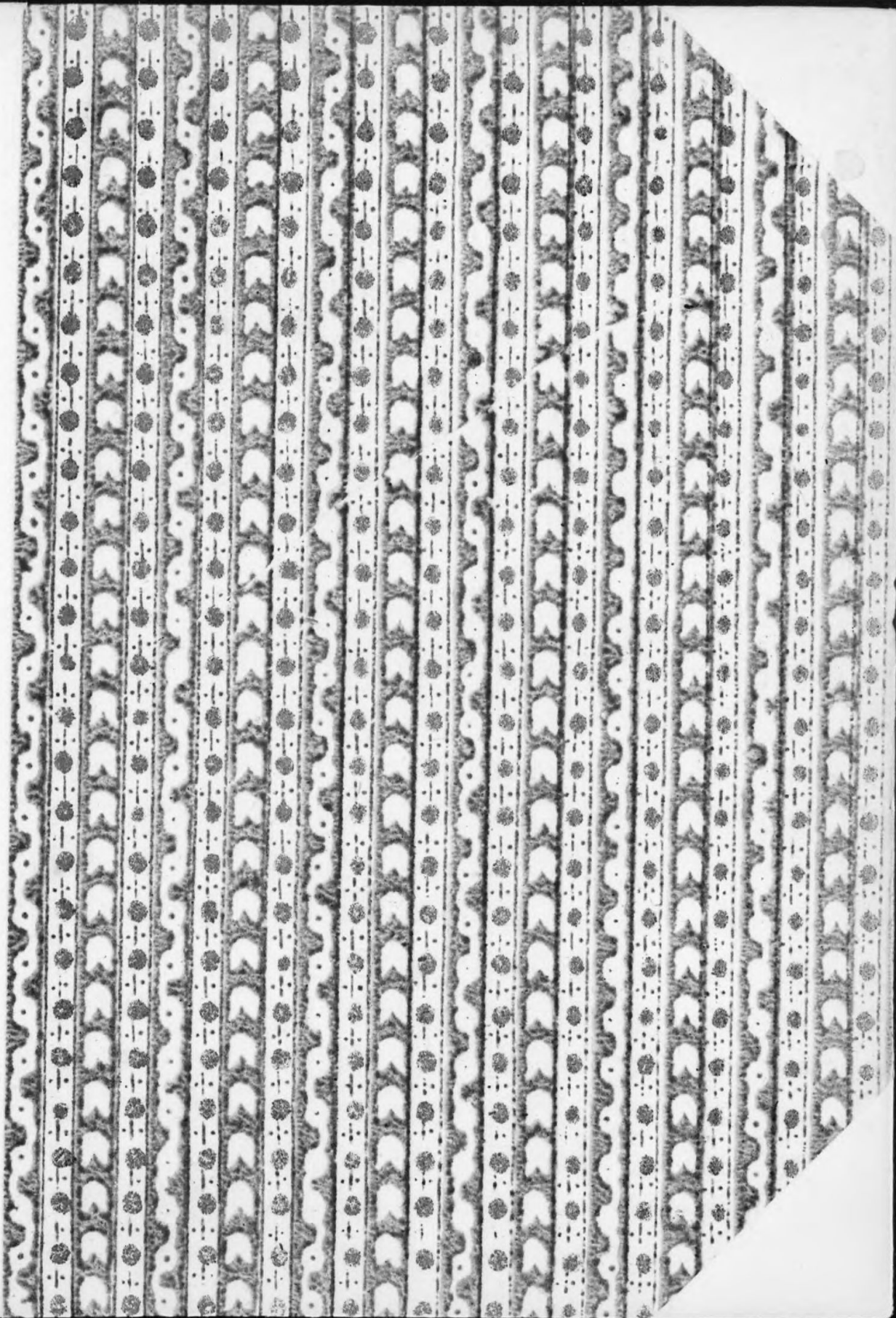

UBL: BKNOOG 197

Boekenroogen
197.

10197

De Historie van DEN KONINGLYKEN PROPHEET D A V I D, V A N

Zyn leven / en wonderlyke Werken: En hoe Victorieuselyk hy tegen
zyne Vyanden gestreden heeft.

Alles na de Nieuwe Overzettinge gesteld.

Den laatsten Druk van vele Druk-fouten gezuiverd, en na Kerke-
ordening Gevifsteerd.

TE ZWOLLE.

Gedruckt by FRANCOIS CLEMENT, Boek- en Papier-berhooper op de Grootte Wa-
op de Melk-markt.

1719-34

**Een korte Inleiding tot de
Historie van den Propheet David.**

In de tijden / als Samuël de Propheet
Israëls over de Jooden Rechter was in de
tijden van Saul / de eerste Koning van
Israël / woonde te Bethlehem een dege-
lijk bedaaft en schijbaar man / verstandig in
al zijn zaaken / uit de stamme Juda / en was
genaamd Isai; en deze Isai hadde acht zoonen /
waer van de drie oudste / te weten / Eliab de
eerst-geboorene / Abinabab de tweede / en
Samua de derde / lagen met den Koning
Saul in 't veld tegen de Philistijnen. En 't ge-
bied dat Saul de eerste Koning van Israël
gezondigt hadde tegen den Heere zijnen God.

Uit het eerste Boek van Samuël.

Het xvj. Capittel.

Doe zeide de Heere tot Samuël / Hoe lange
draagt gij leed om Saul / dien Ik doch
verworpen hebbe / dat hy geen Koning zy over
Israël / huld uwen hooft met olie / ende gaat
heen / Ik zal u zenden tot Isai den Bethleem-
ter / want Ik hebbe My eenen Koning on-
der zijne zoonen uitgezien. Maar Samuël zei-
de / Hoe zoude ik heenen gaan / Saul zal het doch
hooren / ende my dooden. Doe zeide de Heere /
Deemt een kalf van de runderen met u / ende
zege / Ik ben gekomen om den Heere offer-
hande te doen. En gij zult Isai ten offer noodi-
gen / en Ik zal u te kennen geeven wat gij doen
zult / en gij zult my zalven dien Ik u zeggen
zal. Samuël nu deedte het geene de Heere gespro-
ken hadde / ende hy kwam tot Bethlehem. Doe
kwamen de oudste der stad verbeende hem te ge-
noete / ende zeiden. Is uwe komste met vrede
hy dan zeide / met vrede / ik ben gekomen
om den Heere offerhande te doen / heiligd u
en kom met my ten offer: ende hy heiligde u
Isai ende zijne zoonen / ende hy noodigde ze ten
offer. En 't geschiede doe zy in kwamen / zo
zag hy Eliab aan / ende dagte / zekerlijk is
deze voor den Heere / Zijn gezelsbe. Doch de
Heere zeide tot Samuël / Zet zijn gestalte niet
aan noch de hoogte zijner stature / want Ik

hebde hem verworpen / want 't is niet gelijck
de mensche ziet / want de mensche ziet aan da
booz oogen is / maar de Heere ziet 't harte aan.
Doe riep Isai Abinabab / en deedte hem voorby
't aangezichte Samuëls gaan: doch hy zeide /
Deezen heeft de Heere doch niet verhooren. Daar
na liet Isai Samua voorby gaan: Doch hy
zeide; Deze heeft de Heere ook niet verhooren.
Also liet Isai zijn zeven zoonen voorby 't aan-
gezichte Samuëls gaan: Doch Samuël zeide
tot Isai / de Heere heeft deze niet verhooren.

Doorwaar zeide Samuël tot Isai / zijn dit alle
de Jongelingen / en hy zeide de kleinste is
noch oberig / ende ziet / hy weidte de schaapen /
Samuël nu zeide tot Isai / Zed heenen en laet
hem haalen / want wy zullen niet rondom aan-
zitten tot dat hy niet zal gekomen zijn. Doe
zoud hy heenen / en dragt hem in / hy nu was
roodachtig / midsgaders schoon van oogen / en
schoon van aanzien / die Heere zeide: Staat op /
zalv hem / want deze is 't. Doe nam Samuël
den oliv-hoom / en hy zalvde hem in 't midden
zijner voederen / en de Geest des Heeren wech
haerdig over David van dien dag af en booz-
aan: daar na stond Samuël op / en hy ging
na Rama. En de Geest des Heeren wech van
Saul: ende de booze geest van den Heere ber-
schijkte hem. Doe zeiden Sauls knechten tot
hem: Ziet doch een booze geest Godes verschijkt
u. Onze Heere zegge doch utwe knechten / die
booz u aangezichte staan / dat zy enen man zo-
ken / die op de harpe speelen kan / en het zal ge-
schieden / als de booze geest Godes op u is / dat
hy met zijne hand spele / dat het beter met u
worde. Doe zeide Saul tot zijne knechten: Zet

MJ. DERNED.
LETTERKUNDE
TE LEIDEN

my doch enen man uit / die wel speelen kan /
ende brengt hem tot my. Doe antwoordde een
van de jongelingen / en zeide / Ziet / ik hebbe
gezien eenen zoone Isai / des Bethleemiters
die speelen kan en hy is een dapper held / en een
krifig man / ende verstandig in zaaken / ende
een schoon man / ende de Heere is met hem.
Saul nu zond boden tot Isai / en zeide / Zed
uwen zoone David tot my / die hy des schaapen
is. Doe nam Isai eenen ezel met brood / ende
eenten lederen zak met wijn / ende een geiten
hokshen / en zond ze door de hand zijnes Soons
David's aan Saul. Also kwam David tot
Saul / en hy stond booz zijn aangezichte: en hy
bemindte hem zeer / en hy wierd zijn wapen-
draager. Daar na zond Saul tot Isai / om te
zeggen: Laet doch David booz mijn aangezich-
te staan / want hy heeft genade in mijne oogen
gebonden. Ende 't geschiede / als de Geest
Godes aber Saul was / zo nam David de
harpe / en hy speelde met zijne hand / dat was
Saul een verademinge / en het werd beter
met hem / en de booze geest wech van hem.

Het xvj. Capittel.

En de Philistijnen verzamelden haar heit
ten strijde / en verzamelden zich te Socho
dat in Juda is / ende zo legerden zich tuschen
Socho en walschen Azekah / aan het einde van
Danimim. Doch Saul en de mannen Israëls
verzamelden haar / en legerden in 't eiken dal:
ende stelden de slag-orden tegen de Philistijnen
aan. De Philistijnen nu stonden aan eenen
berg aan geene / en de Israëlieten stonden aan
eenen berg aan deezze zijde: en de bakkeje was
tuschen haer leden. Doe ging daar een kamp-
begter uit / uit het leger der Philistijnen / zijn
naame was Goliath van Gath / zijn hoogte
was zes ellen / ende een spanne. Ende hy hadde
een schuymachtig pansier aan: ende 't gewicht des
pansiers / was vijftuizend stikelen koper's.
En een koperen scheen-harnasch boden zijne
voeten / ende een koperen schild tuschen zijne
schouderen. En de schagt zijner spleste was
als een weberg-hoom / ende 't leumer zijner
pisse was van zeshonderd stikelen ijzer's: en
de Schild-draager ging booz zijn aangezichte.

Deze nu stond / en riep tot den slag-ordenen
Israëls / en zeide tot haar / waarom zoud gij
heden uitrekenen / om de slag-orde te stellen
hen ik niet een Philistijn / en gij seden knechten
Sauls? Istege enen man onder u / die tot my
afkame. Indien haregen my strijden / en my
berisken kan / zo zullen wy u-lieden tot knech-
ten zijn: maar indien ik hem overwinne / ende
hem sla / zo zult gij ons tot knechten zijn / en
ons dienen. Doorder zeide de Philistijn / Ik heb
heden de slag-ordenen Israëls gehoord / zeg-
gende / Geest my een man / dat wy zamen strij-
den. Doe Saul en 't gauwiche Israëls deze woor-
den des Philistijns hoorden / zo onzetteuse
hen / en vreesden zeer. David nu was de zoon
des Cypraitischen mans van Bethlehem Ju-
da / wiens naame was Isai / en had acht zoonen:
ende in de dagen Sauls was hy een man / oud
afgaande onder de mannen. En de drie groot-
ste zoonen van Isai / gingen heenen / zo volgden
Saul na in den krijg: de naamen nu zijner drie
zoonen / die in den krijg gingen / waren Eliab
de eerstgeboorene / en zijn tweede Abinabab / en
de derde Samua. En David was de kleinste
ende de drie grootste waren Saul nagevolgt.
Doch David ging heenen / en kwam weder van
Saul / om zijnes baders schaapen te weiden te
Bethlehem. De Philistijn trad toe / des mo-
gens broeg / en des abonds. Also stelde hy zich
daar heertig dagen lang. En Isai zeide tot zij-
ne zoone David / neem doch booz uwe voeder's
een Epha van dit geroost hoom / en deezze tien
brooden / en brengte ze ter loope in 't leger tot uwe
voederen. Maar bringt deezze tien melk-keezzen
den Obersten over duizend: en gij zult uwe voe-
deren dezoeken / of 't hen wel gaat / en gij zult
van haar pand mede neemmen. Saul nu / en zy /
en alle mannen Israëls waren by 't eiken dal
met de Philistijnen strijdende. Doe maakte zich
David des morgens broeg op / en hy liet de
schaapen by den hoeder / en hy nam 't op / en
ging heenen / gelijck Isai hem bevolen hadde:
en hy kwam aan den wagenburg / als 't hete
ten slag-ordenen utsoog / ende men ten strijde
riep. En de Israëlieten en de Philistijnen stel-
den slag-ordenen tegen slag-ordenen. David nu
liet de vaten van zich / onder de hand des be-
waar-

22

waarderz der daten / ende hy liep ten slag-
 orden; en hy kwam en draagde zijne broederen
 na haaren welstand. Doe hy met hen sprak /
 ziet zo kwam de kamp-bechter op; zijn naame
 was Goliath / de Philistijn van Gath uit der
 Philistijnen heir / en hy sprak achtervolgens
 die woorden; ende Dabid hoordeze. Doch alle
 mannen in Israël / als zo die man zag / zo
 blugten zy boos zijn aangezichte / en zy vrees-
 den zeer. En de mannen Israëls zeiden: Hebt
 gy lieden dien man wel gezien / die opgekomen
 is / want hy is opgekomen om Israël te hoo-
 nen; en 't zal geschieden / dat de koning / die
 man / die hem slaat / met grooten rijkdom ber-
 zijken zal / en hy zal hem zijn dochter geve-
 en / en hy zal zijn baders huis bij maaken in Israël.
 Doe zeide Dabid tot de mannen / die by hem
 stonden / zeggende / Wat zal men dien man
 boeh die deezen Philistijn slaat / ende den smaad
 van Israël wendet want wie is deezze onbesne-
 den Philistijn dat hy de slag-ordens des leeben-
 digen Gods zonde houen? Wederom zeide hem
 het volk achtervolgens dat woord / zeggende:
 Also zal men den man doen / die hem slaat.
 Als Ehad / zijn grootste broeder hem tot die
 mannen hoorde spreken / zo ontstak de toorn
 Ehad tegen Dabid / en zeide? Waarom zijt
 gy nu afgekomen / ende onder wien hebt gy
 de weinige schaapen in de woestijne gelaaten? ik
 sien uwe bermereitheid / en de hoogheid uwer
 harten wel / want gy zijt afgekomen / op dat
 gy den strijd zaagt. Doe zeide Dabid / Wat heb
 ik nu gedaan? is daar geen oorzaak? Ende hy
 wende zich af van dien / na eenen anderen toe /
 ende hy zeide achtervolgens dat woord; ende
 het volk gaf hem weder antwoord / achter-
 volgens de eerste woorden. Doe die woorden
 gehoord werden / die Dabid gevraagd hadde /
 en in de tegenwoordighheit Sauls berondigd
 werden / zo liet hy hem haalen. Ende Dabid
 zeide tot Saul / Geenen mensche ontballe 't har-
 te / om zinnent vastteruw knecht zal heenen gaan /
 en hy zal met deezzen Philistijn strijden. Maar
 Saul zeide tot Dabid / Gy zult niet kunnen
 heenen gaan tot deezzen Philistijn / om met hem
 te strijden / want gy zijt een jongeling / ende
 hy is een krijzman van zijner seugd af. Doe

zeide Dabid tot Saul / Uw knecht welbde de scha-
 pen zijnes baders / en baar kwam een leeuw en
 een beer / ende nam een schaaap van de kudde
 en wech / En ik ging uit hem na / en ik sloeg hem
 ende reddede het uit zijnen mond: doe hy tegen
 my opstond / zo dane ik hem by zijn baard / en
 sloeg hem / en doodde hem. Uwe knecht heeft zo
 den leeuw als den beer geslagen; also zal deezze
 onbesnerden Philistijn zijn / gelyken van die /
 om dat hy de slag-ordenen des leebendigen
 Gods gehoord heeft. Voorder zeide Dabid / de
 Heere / die my van de hand des leeuws gereddet
 heeft / en uit de hand des beers / die zal my red-
 den uit de hand deezes Philistijns: doe zeide
 Saul tot Dabid / Ga heenen en de Heere zy met
 u. En Saul kleeide Dabid met zijne kleederen /
 en zette een koperen helm op zijn hoofd: en
 hy kleeide hem met een panier. Ende Dabid
 godde zijn zwaerd aan over zijne kleederen ende
 wilde gaan / want hy hadde 't nooit bezogt:
 doe zeide Dabid tot Saul / ik kan in deezze niet
 gaan / want ik hebde 't nooit bezogt: en Da-
 bid leideze van zich. En hy nam zijnen staf in
 zijne hand / ende hy koos zich vijf gladde stee-
 nen uit de beelhe; en leideze in de herderz-tasje /
 die hy hadde / te weten in den zak / en zijn sla-
 ger was in zijn hand; also naderde hy tot den
 Philistijn. Den Philistijn ging ook heenen /
 gaande en naderende tot Dabid: en zyn schild-
 draager ging booz zijn aangezichte. Doe den
 Philistijn op zag / en Dabid zag / zo ver-
 achtte hy hem: want hy was een jongeling /
 roodachtig / midsgaders schaon van aarsten.
 De Philistijn nu zeide tot Dabid / Ben ik een
 hond / dat gy tot my komt met stokken? ende
 de Philistijn bloekte Dabid by zijne Goden.
 Daar na zeide de Philistijn tot Dabid: Kom
 tot my / zo zal ik u blesch den bogelen des he-
 melz geve en de dieren des velds. Dabid daer-
 en tegen zeide tot den Philistijn / Gy komt tot
 my met een zwaerd / en met een spiesse / en met
 eenen schild: maar ik come tot u in den Naam
 des Heeren der Heerscharen des Gods der slag-
 ordenen Israëls / Dien gy gehoord hebt. U
 deezzen dage zal de Heere u besnien in mijn
 hand / en ik zal u slaan / en ik zal u hoofd van u
 wechneemen / en ik zal de doode lighamen van de

Phil

Philistijnen leger breezen bag den bogelen des
 hemels / en de beesten des velds geve en de
 gantsche aarde zal wezen / dat Israël eenen
 God heeft / En deezze gantsche bergaderinge zal
 wezen / dat de Heere niet booz 't zwaerd / noch
 booz de spiesse en berogt / want de krijg is des
 Heeren / die zal u lieden in onze hand geve en.

En het geschiedde boe de Philistijn zich opmaakte
 ende heenen ging / ende Dabid te gemoete na-
 derde / zo haastede Dabid / en liep na de slag-
 orden toe / den Philistijn te gemoete. En Dabid
 stak zijn hand in de tasche / ende hy nam een
 steen daer uit / en hy slingerde en hy trof den Phi-
 listijn in zijn boozhoofd: zo dat de steen zonk in
 zijn boozhoofd / ende hy viel op zijn aangezichte
 te ter aarde. Also oberweldigde Dabid den
 Philistijn met een slinger en met eenen steen;
 Doch Dabid en hadde geen zwaerd in de hand.
 Daarom liep Dabid / en stond op den Philis-
 tijn / en nam het zwaerd / en hy trok het uit
 zijn schede / en hy doodde hem / en hy hieuw hem
 den kop daar mede af / doe de Philistijnen
 zagen / dat haaren geweldigsten dood was / zo
 blugten zy. Doe maakten haar de mannen
 Israëls en Judea op / en juchten en verbolg-
 den de Philistijnen / tot baar men hont aan de
 valleje / ende tot aan de poorten van Chron:
 ende der Philistijnen herwonde diefen op den
 weg van Saaraim / ende tot aan Gath / ende
 tot aan Chron. Daar na heerden de kinderen
 Israëls om / van het huttig najaagen der Phi-
 listijnen / en zo vervoorden haare legers. Daar
 na nam Dabid het hoofd des Philistijns / en
 dragt het na Jerusalem: maar zijne wapenen
 zeide hy in zijne rente. Doe Saul Dabid zag

uitgaan den Philistijn te gemoete / zeide hy tot
 Daber den krijgs-obersten / wiens zoone is
 deezze jongeling / Daber / en Daber zeide / zo
 waerlijk als uwe ziele leest / Daber / ik en
 weet niet. De Koning nu zeide / draag gy het
 wiens zoone deezze jongeling is. Als Dabid we-
 der heerde van het slaan des Philistijns / zo
 nam hem Daber / en hy dragt hem booz het
 aangezichte Sauls / en het hoofd des Philistijns
 was in zijne hand. En Saul zeide tot hem /
 Wiens zoone zijt gy jongeling? ende Dabid ze-
 de / Ik ben een zoone uwer knechts Nai des
 Bethlemiters. Het xvij. Capitel.

't Geschiede nu / als hy geëindigt had tot
 Saul te spreken / dat de ziele Jona-
 than verbonden werd aan de ziele Dabids;
 en Jonathan beminde hem als zijne ziele. En
 Saul nam hem te dien dage / ende en liet hem
 niet wederkeeren tot zijns baders huis. Jo-
 nathan nu en Dabid maakten een verbond /
 bewijl hy hem lief hadde als zijne ziele. Ende
 Jonathan deede zijnen mantel af / die hy aan
 hadde / en gaf hem Dabid: ook zijne kleederen /
 ja tot zijn zwaerd toe / ende tot zijn boge toe /
 ende tot zijnen goddel toe. Ende Dabid toog
 uit / overal daer hem Saul zond / hy droeg
 zich boozichtig / ende Saul zette hem over de
 krijgslieden / ende hy was aangenaam in de
 oogen des gantschen volks / ende ook in de
 oogen der knechten Sauls. Het geschiedde nu /
 doe zo kwamen / ende Dabid wederkeerde

van het slaan der Philistijnen / dat de wijben
 uitgingen uit alle de Steden van Israël /
 met gezang / en rejen / den Koning Saul
 te gemoete / met trommelen / met bregde /

en met musik-instrumenten. Ende de wijfen speelende antwoorden malhanderen en zeiden Saul heeft zijne duizenden berlagen / maar David zijne tien duizenden. Doe ontfalt Saul zeer / en dat Woord was kwaad in zijne oogen / en hy zeide / zy hebben David tien duizend gegeven / vog my maar duizend / ende boozzeher zal 't Koningryk nog booz hem zijn. En Saul hadde de oogen op David van dien dag aan / en booztaart. En 't geschiedde 's anderen daags dat de booze geest Gods ober Saul beerdig werd / en hy propheteerde midden in den huize / ende David speelde op snaren-spel / met zijn hand / als van dag tot dag: (Saul nu had een spiesse in de hand.) Ende Saul schoor de

spiesse / en zeide / Ik zal David aan den wand spitten: maar David wendde zich tweemaal van zijn aangezichte af. En Saul breefde booz David / want de Heere was met hem / en hy was van Saul getweken. Daarom deed hem Saul van zich weg / ende hy zettebe hem tot een Obersten van duizend / en hy ging uit en hy ging in booz het aangezichte des volks. Ende David broeg hem boozzichteijk op alle zijne wegen: en de Heere was met hem. Doe nu Saul zag / dat hy zich zeer boozzichteijk broeg / breefde hy boozzichteijk. Doch gantsch Israel ende Juda hadden David lief / want hy ging uit / en hy ging in booz haar aangezichte. Derhalven zeide Saul tot David / ziet / mijn grootste dochter Merab / die zal ik u tot een vrouwe geeven / alleenlijk weest my een dapper zoon en hoert den krijg des Heeren: (want Saul zeide / dat mijne hand niet tegen hem zy / maar dat de hand der Philistijnen te-

gen hem zy.) Doch David zeide tot Saul Wie ben ik en wat is mijn leeben / ende mijn Vaders huisgezin in Israel dat ik des Konings schoon-zoone zoude worden. 't Geschiedde nu / ten tijde als men Merab / de dochter Saul aan David geeven zoude / zo is zy aan Abiel den Meholathiter ter vrouwe geeven. Doch Michal de dochter Sauls had David lief. Doe dat Saul te kinnen werd geeven / zo was die zaak recht in zijne oogen. Ende Saul zeide: ik zal ze hem geeven dat ze hem ten bal-strikke zy / en dat de hand der Philistijnen tegen hem zy; daarom zeide Saul tot David: met de andere zult gy heden mijn schoon-zoone worden. Ende Saul gebood zijne knechten / Spreek met David in 't heimelijke / zeggende / Ziet / de Koning heeft lust aan u / er alle zijne knechten hebben u lief: word nu des Konings schoon-zoone. En de knechten Sauls spraken deze woorden / booz de ooren Davids: Doe zeide David / Is dat licht in u-lieder oogen / des Konings schoon-zoone te worden? daar ik een arm ende berachtzaam man ben. En de knechten Sauls voodschapten 't hem / zeggende: Zulke woorden heeft David gesproken. Doe zeide Saul / aldus zult gy-lieden toe David zeggen / De Koning en heeft geen lust aan den bruidschap / maar aan honderd boozhuiden der Philistijnen / op dat men zich wreke aan des Konings bijanden: want Saul dagt David te bellen door de hand der Philistijnen. Zijne knechten nu voodschapten David deeze woorden / ende die zaak was recht in de oogen Davids / dat hy des Konings schoon-zoone zoude worden: maar de dagen en waren noch niet herbuid. Toen maachte hem David op / ende hy en zijne mannen gingen heenen / ende zy sloegen onder de Philistijnen twee honderd mannen / en David dragt haare boozhuiden / ende men leberdeze den Koning volkomen / op dat hy de schoon-zoon des Konings worden zoude; doe gaf Saul hem zijn dochter Michal ter vrouwe. En Saul zag en merkte / dat de Heere met David was / en Michal de dochter Saul hadde hem lief. Doe breefde zich Saul noch meer booz David; ende Saul was Davids vyand alle zijne dagen. Als de Dofsten der

ber Philistijnen uit togen / zo geschiedde 't als zy uit togen / dat David vloeker was van alle de knechten Sauls; zo dat zijn naam zeer geacht was.

Het xix Capittel.

Derhalven sprak Saul tot zijn zoon Jonathan / ende tot alle zijne knechten om David te dooden; doch Jonathan / Sauls zoon / hadde groot welgebalien aan David. Ende Jonathan verkondivge 't David / zeggende: mijn vader zoekt u te dooden; nu dan wagt u doch des morgens / en vlyst in 't berbergen en versteekt u. Doch ik zal uitgaan en aan de hand mijns vaders staan op 't veld / daer gy zult zijn / en ik zal van u tot mijn vader spreken / en zal zien wat 't zo / dat zal ik u verkondivgen; zo sprak van Jonathan goetban David tot zijn vader Saul / en hy zeide tot hem; de Koning zondige niet tegen zijn knecht David / om dat hy tegen u niet gezondigt heeft ende om dat zijne daaden booz u zeer goed zijn: want hy heeft zijne ziele in zijne hand gezet / en hy heeft de Philistijnen geslagen / ende de Heere heeft een groot heil aan gantsch Israel gedaen / en hy hebt het gezien / en gy zijt berdig geweest / waarom zoud gy van tegen onschuldig bloed zondigen / David zonder oorzaak doodende? Saul nu hoorde na de stemme Jonathan / en Saul zwoer / zo waarachtig als de Heere leeft / hy zal niet gebood worden. Ende Jonathan riep David: en Jonathan gaf hem alle deeze woorden te kinnen / en Jonathan dragt David tot Saul / en hy was booz zijn aangezichte als gisteren en eergisteren. Ende daer wierd wederom krijg / ende David toog uit en streed tegen de Philistijnen ende hy sloegze met een grooten slag / ende zy blooden booz zijn aangezichte. Doch de booze geest des Heeren was ober Saul / ende hy zat in zijn huis / en zijn spiesse was in zijn hand: ende David speelde op snarenspel met der hand. Saul nu zoigt met de spiesse in de wand te spitten / doch hy ontweek van het aangezichte Sauls: die met de spiesse in de wand sloeg: doe bloed David / en ontswam in dien zelven nacht. Maar Saul zond voben heenen tot Davids huis / dat zy hem bewaarden: ende zy

hem des morgens booden: dit gaf Michal zijne huysvrouwe David te kinnen / zeggende: Indien gy uw ziele deezen nacht niet behoedet / zo zult gy morgen gebood worden. Ende Michal liet David door een venster neder / ende hy ging heenen / en vlugtede / en ontswam. Ende Michal nam een beeld / ende zy leide 't in 't bedde / ende zy leide een getten-bel aan zijn hoofdvrouwe / en desite 't met een kleeft toe: Saul nu zond booden om David te haalen: zy dan zeide: Hy is ziek. Doe zond Saul voben om David te bezien / zeggende; Breyngt hem in 't bedde tot my / op dat men hem doode. Als de booden kwamen; zoo ziet daar was een beeld in 't bedde / ende daar was een getten bel aan zijn hoofdvrouwe. Doe zeide Saul tot Michal / Daarom hebt gy my also berbogen? en hebt mijnen bijand laaten gaan / dat hy ontkomen is? Michal nu zeide tot Saul / hy zeide tot my: Laat my gaan / waarom zoude ik u dooden? Also vlugtede David / en ontswam / ende hy kwam tot Samuel te Rama / en hy gaf hem te kinnen / al wat Saul hem gedaen hadde / en hy en Samuel gingen heenen / ende zy bleven te Beroth. Ende men voodschapte Saul zeggende: Ziet David is te Beroth by Rama. Doe zond Saul voben heenen om David te haalen / die zagen een vergaderinge van Propheten propheteerende / en Samuel staande / ober hen gesteld: en de Geest Gods was ober Sauls booden / en die propheteerden ook. Doe men 't Saul voodschapte / zo zond hy andere booden en die propheteerden ook: doe boer Saul boort / en zond de derde booden / ende die propheteerden ook. Daar na ging hy ook zeide na Rama / ende hy kwam tot de grote waterput / die te Bethu was en hy vraagde en zeide: Daar is Samuel en David? doe wierd hem gezeid: Ziet / zy zijn te Beroth by Rama. Doe ging hy derwaards na Beroth / by Rama: ende deselbe Geest Gods was ook op hem / ende hy al boozgaande / propheteerde / tot dat hy te Beroth in Rama kwam. Ende hy toog zelfs ook zijne kneederen uit / en hy propheteerde zelfs ook booz het aangezichte Samuel / ende hy viel bloot neder / dien zelven gantschen dag / ende de gantsche nacht /

daarom zeld men / is Saul ook onder de
Propheten?

Het xx. Capittel.

Doe bluchtte Dabid van Rasoth by Rama
den hy kwam / ende zeide booz 't aan-
gezichte Jonathans / wat hebbe ik gedaan /
wat is mijn misdad / en wat is mijne sonde
booz 't aangezichte uwes Vaders / dat hy mijne
ziel zoekt; Hy daar-en-tegen zeide tot hem.
Dat zy berre gy en zult niet sterben / ziet / mijn
vader en doet geen groote zaak / nag geen kleine
zaak / die hy booz mijn oore niet en openbaard:
waarom zoude dan mijn vader deeze zaak van
my berbergen? dat en is niet. Doe zwoer Da-
bid vorder / ende zeide / Uw vader weet zeer
wel / dat ik genade in uwe oogen gebonden
hebde / daarom heeft hy gezeid dat Jonathan
dit niet en weete / op dat hy zich niet en bekom-
mere: ende zekerlyk / zo waartachtig als de Hee-
re leeft / en uwe ziele leeft / daar en is waar als
een schijnde tusschen my / ende tusschen de dood.
Jonathan nu zeide tot Dabid: wat u ziele zeld
dat zal ik u doen. Ende Dabid zeide tot Jona-
than / Ziet morgen is de nieuwe maane / dat
ik zekerlyk met den Koning zoude aanzitten
om te eeten; zo laat my gaan / dat ik my op
het bed berberge / tot aan den berden avond.
Indien uw vader my gewiselyk mist; zo zult gy
zeggen / Dabid heeft van my zeer begeert / dat
hy tot zyne stad Bethlehem mogte loopen /
want aldaar is een jaarlyk offer den gant-
schen geslachte. Indien hy aldus zeld / het is
goed / zo heeft uw knecht u bedre: maar indien
hy gantsch ontfeken is zo weetet dat 't kwaad
by hem ten bollen bestoten is. Doet dan
barmhertigheid aan uwen knecht / want gy
hebt uwen knecht in een berbond des Heeren
met u gebagt: maar is 'er een misdad in
my / zo dood gy my / waarom zoud gy my
doch tot uwen vader brengen? Doe zeide Jo-
nathan / dat zy berre van u / maar indien ik
zekerlyk merkte dat dit kwaad by mijnen va-
der ten bollen bestooten ware / dat het u zoude
overtroomen / en zoude ik dat u niet te kennen
geeben? Dabid nu zeide tot Jonathan / wie
zal het my te kennen geeben / indien uw vader u
wat hardt antwoordet? Doe zeide Jonathan tot

Dabid: komst laat ons doch uitgaan in 't veld
ende die beide gingen uit in 't veld. Ende
Jonathan zeide tot Dabid: De Heere de God
Israels / indien ik mijnen vader onderzocht
zal hebben omtrent deeze tyd / morgen of over-
morgen / ende ziet / het is goed booz Dabid
en ik van tot u niet en zende / en booz u ooren
openbaare. Also doe de Heere aan Jonathan
ende also doe hy daar toe / als mijnen vader
het kwaad ober u verhaagt zo zal ik het uwe
ooren ontdekken / ende ik zal u trecken laaten
dat gy in brede heenen gaat / ende de Heere zy
met u / gelyk als hy met mijn vader geweest
is. En zult gy niet / indien ik dan noch leede;
ja zult gy niet de welbadigheid des Heeren aan
my doen / dat ik niet sterbe? Doch zult gy uwe
welbadigheid niet afsnijden van mijnen hulze /
tot in eeuwigheid: ook niet wanneer de Heere
eenen iegelyk der blynden Dabids / van den
aardbodem zal afgesneden hebben: also maak-
te Jonathan een berbond met den hulze Da-
bids: zeggende: dat het de Heere eischit van
de hand der blynden Dabids. Ende Jona-
than doet woord / met Dabid te doen zweeren /
om dat hy hem lief hadde; want hy hadde
hem lief / met de liefde zijner ziele. Daar na
zeide Jonathan tot hem: Morgen is de nieu-
we Maane / dan zal men u missen / want uwe
zit-plaatze zal ledig gebonden worden. En-
de als gy de drie dagen zult uitgeleeden zijn
komt haastig af / ende gaat tot die plaatse /
daar gy u verbergen hadde ten dage deezer
handellinge / ende blijft by den steen-ezel zo
zal ik drie pijlen ter zijden schieten / als of ik
naar een teken schoot. Ende ziet / ik zal den
songen zenden / zeggende: Gaat heenen /
zoekt de pijlen: indien ik uitdrukkelijck tot den
jonge zegge: Ziet / de pijlen zijn van u af
en herwaards / neemt hem / en koomt gy:
want daar is vrede booz u / ende daar en is
geen ding zo waarlyk de Heere leeft. Maar
indien ik tot den songen also zegge / Ziet /
de pijlen zijn van u af ende vorder / gaat
heenen want de Heere heeft u laaten gaan.
Ende aangaende de zaak / daar van ik en-
de gy gesproken hebben; ziet / de Heere zy
tusschen wy en tusschen u / tot in eeuwig-
heid

heid. Dabid nu berbergde zich in 't veld; en
als de nieuwe Maane was / zat de Koning
by de spijze / om te eeten. Doe hem de Koning
gezet hadde op zijn zitplaatze / op ditmaal ge-
lyk d'andermaal / aan de steebe by den wand /
zo stond Jonathan op / ende Abner zat aan
Sauls zijde: ende Dabids plaatze werd ledig
gebonden: ende Saul en sprak te dien dage
niets / want hy zeide: hem is wat boozgebal-
ien dat hy niet rein is; boorzeker hy en is niet
rein. 't Geschiedde nu des anderen daags / den
tweeden der nieuwe maane als Dabids plaat-
ze leedig gebonden werd: zo zeide Saul tot
zijnen zoone Jonathan: waarom is de zoone
Isai / noch gisteren noch heden tot de spijze
niet gekomen? Ende Jonathan antwoordde
Saul: Dabid begeerde van my ernstelijck na
Bethlehem te mogen gaan: Ende hy zeide /
laat my doch gaan / want ons geslachte heeft
een offer in de stad / en mijn vorder heeft
my zelfs geboden / hebbe ik nu genade in uwe
oogen gebonden: laat my doch ontslaagen zijn
dat ik mijne vorders zie / hierom is hy aan
des Konings tafel niet gekomen. Doe ont-
stak de toorn Sauls tegen Jonathan / ende
hy zeide tot hem. Gy Zoone der berkeerde in
weerspinnigheid / weet ik 't niet dat gy den
zoone Isai berhooren hebt / tot uwer schande:
ende tot schande der naaktheid uwes moeders
want alle de dagen / die de zoone Isai op den
aardbodem leeden zal / zo en zult gy noch uw kon-
ningryk niet bevestigd worden: nu dan schikt
heenen / en haald hem tot my / want hy is een
kind des doods. Doe antwoordde Jonathan /
Saul zynen vader / ende zelde tot hem: waar-
om zal hy gedaad worden? Wat heeft hy ge-
daan? Doe schoot Saul de spijze op hem
om hem te slaan: also merkte Jonathan / dat
dit ten bollen by zynen vader bestoten was /
Dabid te dooden. Daarom stond Jonathan
van de tafel op in hitteigheid des toorns: ende
hy en at op den tweeden dag der nieuwe maane
geen brood; want hy was zeer bekommerd om
Dabid / om dat zijn vader hem geswaab had-
de. Ende 't geschiedde des morgens / dat Jo-
nathan in 't veld ging: op den tyd / die Da-
bid bestemd was / ende daar was een kleine

jonge by hem. Ende hy zelde tot zyne jonge
loopt zoekt nu de pijlen die ik schieten zal. De
jonge liep heenen / en hy schoot een pijl / dien hy
deede ober hem bliegen. Doe de jonge tot aan
de plaatze des pijls / dien Jonathan geschoten
had / gekomen was / zo riep Jonathan den
songen na / ende zelde: is niet de pijl van u af /
ende vorder? Wederom riep Jonathan den
songen na / haast u / spoed u / staat niet stille:
de jonge Jonathans nu raapte de pijl op / en
hy kwam tot zynen Heere; doch de jonge wistte
daar niets van. Jonathan en Dabid alleen
wisten van de zaak. Doe gaf Jonathan zyn
gereedschap aan den songen die hy hadde / en
hy zelde tot hem: gaat heenen en brengte in de
stad. Als de jonge heenen ging / zo stond Da-
bid op bair de zuid-zijde en hy bleef op zijn aan-
gezichte ter aarde / en hy boog zich driemaal
en zo kussen matkanderen / en wonden met
matkanderen tot dat het Dabid gantsch beel
maakte. Doe zeide Jonathan tot Dabid: gaat
in vrede / 't geen dat wy beide in de naam des
Heeren gezwooren hebben / zeggende: de Heere
zy tusschen my en tusschen u / ende tusschen
mijn zaad en tusschen uw zaad / zy tot in der
eeuwigheid. Daar na stond hy op en ging
heenen ende Jonathan kwam in de stad.

Het xxj. Capittel.

Doe kwam Dabid te Nob tot den Pries-
ter Achimelech: en Achimelech kwam
heerde Dabid te gemoete / ende hy zelde tot
hem: waarom zijt gy alleen / ende geen man
met u? En Dabid zeide tot den Pries-
ter Achimelech: de Koning heeft my een zaak beboo-
len / en zeide tot my: Laat niemant ter van de
zaak weeten / om bedeske ik u gezonden heb-
de / en die ik u geboden hebde / de jongelingen
nu hebbe ik de plaatze / van zulk eenen te ken-
nen gegeeben. Ende nu / wat is 'er onder uwe
hand? geeft my vijf brooden in mijne hand /
of wat 'er gebonden word. Ende de Pries-
ter antwoordde Dabid / en zeide daar en is geen ge-
meint brood onder mijne hand / maar daar is
heilig brood / wanteer zich de jongelingen
slegte van de vrouwen onthouden hebben.
Dabid nu antwoordde den Pries-
ter / ende zelde hem: Ja vrouwens / de vrouwen zijn ons

onthouden gedweest / gisteren en eergisteren doe ik uitging / ende de baten der jongelingen zijn heilig / ende het is eeniger wijze gemein brood / te meer dewyl heden ander in de baten zal geheiligd worden. Doe gaf de Priester hem dat heilig brood / dewyl er geen brood was dan de loon-brooden / die van booz het aangezichte des Heeren wechgenomen waren / dat men warm brood daar leide / ten dage als dat wechgenomen wierd. Daar nu was een man van de knechten Sauls / te dien zeiben dage opgehouden booz het aangezichte des Heeren / ende zijn naam was Doeg een Edomiter / de machtigste onder de Herderen / die Saul hadde. Ende Dabid zeide tot Achimelech / Als hier onder uwe hand geen spiesse of zwaard / want ik hebbe noch mijn zwaard / noch ook mijn wapen in mijne hand niet genomen / dewijle de zaake des Konings haastig was. Doe zeide de Priester / 't zwaard Goliaths des Philistijns / den welken gy sloeg in het eiken dal / ziet / dat is hier gewonden in een kleed / agter den Ephod / indien gy u dat neemen wilt zo neemt het / want hier is geen ander als dat Dabid nu zeide / daar is zijns gelijke niet / geeft het my. Ende Dabid maakte zich op / ende bluchte te dien dage van het aangezichte Sauls / ende hy kwam tot Achis den Koning van Gath. Doch de knechten des Konings Achis zeiden tot hem / Als deeze niet Dabid de Koning des lands / zong men niet van dezen in de reijen / zeggende / Saul heeft zijne duizenden verslagen / maar Dabid zijne tien duizenden. Ende Dabid leide deeze woorden in zijn harte / ende hy was zeer bevreesd booz het aangezichte Achis des Konings van Gath. Daarom veranderde hy zijn gelaat booz haare oogen / ende hy maakte hem zelven gek onder haare handen / ende hy behrabbelde de beure der poorte / ende hy liet zijn zeeber in zijn baard afloopen. Doe zeide Achis tot zijne knechten / Ziet / gy ziet dat de man raazende is / waerom hebt gy hem tot my gebragt / hebbe ik raazende gebreid / dat gy dezen gebragt hebt / om booz my te raazen / zal deeze in mijn huis komen.

Het xxij. Capittel.

Doe ging Dabid van daar / en ontkwam in de spelonke Adullams / en zijn broeders hoorde het en 't gantsche huis zijnes Dabers / en kwamen derwaerts tot hem af. Ende tot hem bergaderden alle man die ben... uwd was / en alle man die een schuld eischer hadde / ende alle man / wiens ziele bitterlyk bedroefd was / en hy werd tot Oberste ober haar / zo dat hy hem waren omtrent vier hondert mannen. Ende Dabid ging van daar na Mizpe der Moabitin / ende hy zeide tot den Koning der Moabitin / Laat doch mijn vader en mijn moeder by u liden uitgaan / tot dat ik weet wat God my doen zal. En hy bragte booz het aangezichte des Konings der Moabitin / ende zy vleden by hem alle die dagen die Dabid in de beringe was. Doch de Propheet Gad zeide tot Dabid / Blijft in de beringe niet / gaat heenen / en gaat in 't land Juda / doe ging Dabid heenen en hy kwam in 't woud Chereth. Ende Saul hoorde dat Dabid vliend geworpen was / ende de mannen die by hem waren / Saul nu zat op een heubel onder het geboomte te Rama / en hy had zijn spiesse in zijn hand / en alle zijne knechten stonden by hem. Doe zeide Saul tot zijne knechten / die by hem stonden / hoorde doch / gy zoonen Jemini / zal ook de zoone Isai u allegaer alhier en Wijnbergen gevezen / zal hy u alle tot Oberste van duizenden / ende Oberste van honderden stellen / dat gy u alle tegen my verbonden hebt ende niemand booz mijn oore openbaard / dat mijn zoone een verbond gemaakt heeft met den zoone Isai / ende niemand is onder u-lieden dien het wec doet van mijnent wegen / en die het booz mijn oore openbaard / want mijn zoone heeft mijnen knecht tegen my opgewekt tot eenen laage-legger / gelijk het te dezen dage is. Doe antwoordde Doeg / de Edomiter / die hy de knechten Sauls stont / ende zeide / Ik zag den zoone Isai / komende te Nob tot Achimelech den zoone van Achitub / die den Heere booz hem braagde / ende gaf hem teerliokt / hy gaf hem ook het zwaard Goliaths des Philistijns. Doe zond de Koning heenen / om den Priester Achimelech den zoone van Achitub te roepen /

en zijns vaders gantsche huis / de Priesters ble te Nob waren / en zy kwamen alle tot den Koning. Ende Saul zeide / Hoor nu gy zoone van Achitub / ende hy zeide / Ziet hier ben ik mijn Heere. Doe zeide Saul tot hem / waerom hebt gy-lieden zamen u tegen my verbonden / gy en de zoone Isai / mis dat gy hem gevezen hebt het brood en het zwaard / en God booz hem gebraagd / dat hy zou opstaen tegen my / tot eenen laage legger / gelijk het te dezen dage is. Ende Achimelech antwoordde de Koning / ende zeide / Wie is doch onder al uw knechten getrouwer als Dabid / en des Konings schoonzoone / ende boozgande in uwe gehoozzaamheid / ende is eerlyk in uwen huize / heb ik heden begonaen God booz hem te braagen / dat zy beere van my / den Koning legge op zijnen knecht geen ding / noch op het gantsche huis mijnes vaders / want uw knecht heeft van alle deeze dinzen niet geweten klein noch groot. Doch de Koning zeide / Achimelech / gy moet den dood sterben gy en het gantsche huis uwes vaders. Ende de Koning zeide tot de trauwanten die by hem stonden / Wend u ende dood de Priesters des Heeren / om dat haar hand ook met Dabid is / en om dat zy gewesten hebben dat hy blugte / en hebben 't booz mijn oore niet geopenbaard. Doch de knechten des Konings wilden haare handen niet uitsteeken / om de Priesters des Heeren aan te batten. Doe zeide de Koning tot Doeg / Wend gy u / ende balt aan op de Priesters / doe wende zich Doeg den Edomiter / ende hy biel aan op de Priesters / ende doobde te dien dage vijf en tachtig mannen / die den kinnen lijf-rok droegen. Hy sloeg ook Nob de stad bezer Priesteren met de scherpte des zwaerd / van den man tot de Donwe / van de kinderen tot de zogelingen / zelfs de ossen / de ezels / en de schaapen sloeg hy met de scherpte des zwaerds. Doch een ber zoonen Achimelechs des zoons van Achitub ontkwam / wiens naame was Abiathar / die blugte Dabid na. En Abiathar boodschapte het Dabid / dat Saul de Priesteren des Heeren gebood had. Doe zeide Dabid tot Abiathar. Ik wist wel te dien dage / toen Doeg de Edomiter daar was / dat hy 't booz-

zeker Saul zoude te kennen gevezen / ik hebbe boozzaak gevezen tegen alle zielen van uwes vaders huis. Blijft by my / ende breegt niet / want wie mijne ziele zoeken zal / die zal uwe ziele zoeken / maar gy zult met my in bewaeringe zijn.

Het xxij. Capittel.

Ende men boodschapte Dabid / zeggende / Ziet de Philistynen stryden tegen Kethila / en zy berooben de schuuren. En Dabid braagde den Heere / zeggende / zal ik heenen gaan / en deeze Philistynen slaan / Ende de Heere zeide tot Dabid / Gaat heenen / en gy zult de Philistynen slaan / en Kethila verlossen. Doch de mannen Dabids zeiden tot hem / ziet wy breezen hier in Judea / hoe veel te meer als wy na Kethila tegen der Philistynen slagordenen gaan zullen. Doe braagde Dabid den Heere noch booder / en de Heere antwoordde hem en zeide / Maakit u op / trelit af na Kethila / want ik geve de Philistynen in uwe hand. Also toog Dabid en zijne mannen na Kethila ende hy streed tegen de Philistynen / en breef haar beewech / ende hy sloeg onder haar eenen grootten slag. Also verlosse Dabid de inwoonders van Kethila. Ende 't geschiedde / doe Abiathar de zoone Achimelechs tot Dabid bluchte na Kethila / dat hy afkwam met den Ephod in zijne hand. Als Saul te kennen gevezen wierde / dat Dabid te Kethila gekomen was / zo zeide Saul / God heeft hem in mijne hand overgegeven / want hy is besloten / komende in eene stad met poorten ende grenselen. Doe liet Saul al het volk ten strijde roepen / dat zy astogen na Kethila / om Dabid en zijne mannen te belegeren. Als nu Dabid verstant / dat Saul dit kwaad tegen hem heimelyk booz hadde / zeide hy tot den Priester Abiathar / brenge den Ephod herwaerts / Ende Dabid zeide / Heere God Israels / uw knecht heeft zelieryk gehoozd / dat Saul zoekt na Kethila te komen / en de stad te berberden om mijnent wille / zullen my ook de burgers van Kethila in zijne hand overgeven / zal Saul afkomen / gelijk als uw knecht gehoozd heeft / O Heere God Israels / geef het toch uwen knecht te kennen / O Heere

nu zeide / Hy zal afkomen. Daar na zeide Dabid / Zouden de burgers van Hehila my / en mijne mannen overgeeven in de hand Sauls / ende de Heere zeide / Zy zouden u overgeeven. Doe maakte hem Dabid en zijne mannen op / ontrent zeshonderd man / ende zy gingen uit Hehila / en zy gingen heenen waar zy konden gaan: doe Saul geboodichapt werd dat Dabid tot Hehila ontkomen was / zo hield hy op uit te trekken. Dabid nu bleef in de woestijne in de bestingen / en hy bleef op den berg in de woestijne Ziph: en Saul zocht hem alle dage / doch God en gaf hem niet over in zijne hand; Als Dabid zag / dat Saul uitgetogen was / om zijne ziele te zoeken: zo was Dabid in de woestijne Ziph in een woud. Doe maakte zig Jonathaan de zoonne Sauls op / en hy ging tot Dabid in 't woud / ende hy bersterkte zijne hand in God. En hy zeide tot hem: En vrees niet / want de hand Sauls mijns vaders en zal u niet binden: maar gy zult Koning worden over Israël / ende ik zal de tweede by u zijn; ook weet mijn Vader Saul zulks wel. Ende die beide maakten een verbond boor: het aangezichte des Heeren / Dabid bleef in het woud / maar Jonathaan ging na zijn huis. Doe togen de Ziphiten op tot Saul na Gibeon / zeggende / Heeft zich niet Dabid by ons verborgen in de bestingen in 't woud / op den heubel van Machila die aan de rechterhand der wildernisse is? Nu dan / O Koning / koomt spoedig af na al de begeerte uwer ziele: ende het koomt ons toe hem over te geven in de hand des Konings. Doe zeide Saul / Bezegend zijt gy lieden den Heere / dat gy u over mij ontfermt hebt. Gaat doch heenen / ende bereid de zaake nog meer / dat gy meetet ende beziet zijne plaats / waar zijn gang is / wie hem daar gezien heeft want hy heeft tot my gezegd / dat hy zeer lichtglijst pleegt te handelen. Daarom ziet toe / ende verneemt na alle schuif-plaatsen in welken hy schuilt / koomt dan weder tot my met vast bescheid / zo zal ik met u lieden gaan / ende het zal geschieden / zo hy in het land is / zo zal ik hem naspeuren onder alle buizerden van Juda. Doe maakten zo haar op / ende zy gingen na Ziph boor het aangezichte Sauls: Dabid nu en zijne man-

nen waren in de woestijne van Maon / in het blakke veld: aan de rechterhand der wildernisse. Saul en zijne mannen gingen ook om te zoeken; dat werd Dabid geboodschapt / die van dien rotssteen afgegaan was / en bleef in de woestijne van Maon: Doe Saul dat hoorde jaagde hy Dabid na in de woestijne van Maon. Ende Saul ging aan deeeze zijde des bergs / ende Dabid en zijne mannen aan de andere zijde des bergs: 't geschiedde nu dat zig Dabid haastiede om te ongaan van 't aangezichte Sauls / ende Saul ende zijne mannen omringelden Dabid ende zijne mannen / om die te grijpen. Doch daar kwam een vode tot Saul zeggende: Haast u / en koomt / want de Philistijnen zijn in het land gevallen. Doe heerde zig Saul van Dabid na te jaagen / ende hy toog de Philistijnen te gemoete; daarom noemde men die plaats Sela Machlehoij.

Het xxiv. Capittel.

Ende Dabid toog van daar op / ende hy bleef in de bestingen van Engedi. Ende het geschiedde / na dat Saul wedergekeerd was van achter der Philistijnen: zo gaf men hem te kennen / zeggende: Ziet Dabid is in de woestijne Engedi. Doe nam Saul drie duizend uitgelezene mannen uit gantsch Israël / ende hy toog heenen / om Dabid en zijne mannen te zoeken boven op de rotssteenen der steenbokken. Ende hy kwam tot de schaaps-kooijen aan

den weg / daar een spelonke was: en Saul ging daar in om zijne boeien te denken. Dabid nu / en zijne mannen zaten aan de zijde der spelonke. Doe zeiden de mannen Dabids tot hem / ziet den dag in welke de Heere tot u en

zeid / Ziet ik gevee uwen bhand in uwe hand / en gy zult hem doen gelijk als 't goed zal zijn in uwe oogen; Dabid stond op en neede stillekens een klippe van Sauls Mantel. Doch het geschiedde daar na dat Dabids harte hem loeg om dat hy de slippe Sauls afgesneeden hadde. Ende hy zeide tot zijne mannen / dat laate de Heere heere van mij zijn / dat ik die zaake doen zoude aan mijnen heere den gezalfden des Heeren / dat ik mijne hand tegen hem uitsteeken zoude / want hy is de gezalfde des Heeren. Ende Dabid scheide zijne mannen met woud / ende liet haar niet toe datse opkonden tegen Saul; ende Saul maakte zich op uit de spelonke / ende ging op den weg. Daar na maakte zich Dabid ook op / en ging uit de spelonke / en hy riep Saul achter na / zeggende / Mijn heere Koning: Doe zag Saul achter zich om / ende Dabid boog zich niet aangezicht e ter aarde / en neigde zich. Ende Dabid zeide tot Saul / Daarom hoorde gy de woorden der menschen / zeggende: Ziet Dabid zoekt u kwaad. Ziet te deezendage hebben uwe oogen gezien / dat de Heere u heden in mijne hand gegeeven heeft in deeeze spelonke / en men zeide / dat ik u dooden zoude / doch mijne hand verschoonde u; want ik zeide / Ik zal mijne hand niet uitsteeken tegen mijnen heere / want hy is de gezalfde des Heeren. Ziet doch mijn Vader / ja ziet de slippe uwer mantels in mijne hand / want als ik de slippe uwer mantels afgesneeden hebbe / zo hebbe ik u niet gedood / behend en ziet / dat 'er in mijne hand geen kwaad noch overtredinge is / en tegen u niet gezondigd hebbe / noch hangt my naagde mijne ziele / dat gy wech stemmet. De Heere zal richten tussehen my en tussehen u / en de Heere zal my wreken aan u; maar mijne hand zal niet tegen u zijn. Gelijk als het spreke woord der Guden zied / Van de godlooze koomt godloosheid voort / maar mijne hand zal niet tegen u zijn. Na wien is de Koning van Israël uitgegaan? wien jaagt gy na? na eenen dooden hond? na een eenigen bloot? Doch de Heere zal zijn tot Richter / ende richten tussehen my ende tussehen u / ende zien daar in / en waizen mijnen twigt / ende richten my van uwe hand. Ende het geschiedde doe

Dabid gekindigd hadde alle deeeze woorden tot Saul te spreken / zo zeide Saul; Is dit uwe stemme / mijn zoonne Dabid: doe hief Saul zijne stemme op / en wreende. En hy zeide tot Dabid; Gy zijt rechbaerdiger dan ik; want gy hebt my goed vergolden / ende ik hebbe u kwaad vergolden / Ende gy hebt my heden aangewezen / dat gy my goed gedaan hebt; want de Heere hadde my in uwe hand bestoken / ende gy hebt my niet gedood. Zo wanneer iemand zijnen bhand gebonden heeft / zal hy hem op eenen goeden weg laaten gaan: de Heere nu bergeide u 't goede: boor deezendag dien gy my heden gemaakt hebt. Ende nu / ziet / ik weet dat gy boorzeller Koning worden zult / ende dat het Koningrijk Israëls in uwe hand bestaan zal. Zo zweerd my dan nu by den Heere / Zo gy mijn zaad na my zult uitroeijen; ende mijnen name zult uitdelgen van mijnes vaders huis! Doe zwoer Dabid aan Saul: ende Saul ging in zijn huis / maar Dabid ende zyne mannen gingen op in de besting. Het xxv. Capittel.

Ende Samwel sters / en gantsch Israël begaderde zich / en zy bedreeben rouwe over hem / en bezochten hem in zijn huis te Rama; ende Dabid maakte hem op / en toog af na de woestijne Paran. Ende daar was een man te Maon / en zijn bedrijf was te Carmel. Ende die man was zeer groot / ende hy hadde drie buitend schaapen en buitend geiten; en hy was in 't scheeren zijner schaapen te Carmel. Ende de name des mans was Dabal / en de name zijner huishouwe Abigail / ende de vrouwe was goed van bestande / ende schoon van gedaante / maar de man was hard / ende boos van daaden / ende hy was een Calendijst. Als Dabid hoorde in de woestijne / dat Dabal zijne schaapen schoer: zo zond Dabid tien jongelingen / ende Dabid zeide tot de jongelingen / Gaat op na Carmel / ende als gy tot Dabal koomt / zo zult gy hem in mijnen name na den welstand vraagen. Ende zult also zeggen tot dien welbaarenden / Oede zy u / ende uwen huize zy verde / ende allen dat gy hebt zy verde. Ende nu / ik hebbe geboord / dat gy scheerders hebt; nu / de herbers die gy hebt / zy

in ons geweest / wy hebbenze geen smaadhēid
aangebāan: en zy en geuden ook niet gemist
alle de dagen die zy te Carmel geweest zyn.
Draagd het uwe jongelingen ende zy zullen 't
u te kennen geeven / laat dan deese jongelingen
genade binden in uwe oogen / want wy zyn op
eeven goeden dāz gekomen: geest doch uwen
knechten ende uwen zoone Dabid / 't geene dat
uwe hand binden zal. Doe de Jongelingen Da-
bids gekomen waren / ende in Dabids naame
na alle die woorden tot Dabal gesproken had-
den / zo hielden zy stille. En Dabal antwoorde
den knechten Dabids / en zeide / Wie is Dabid /
ende wie is de zoone Dabal / daar zyn heeden beete
knechten die haare afscheuren / eeli ban zynen
heere. Zou ik dan mijn brood / en mijn water /
en mijn geslacht bleesch neemen dat ik voor mi-
ne scheerders geslacht hebbe / en zoude ik het
den mannen geeven / die ik niet weet ban waar
zy zyn. Doe heerden zich de jongelingen Da-
bids na haaren weg / en zy heerden weder / en
kwamen / en boodschapten hem achterbolgens
alle deese woorden. Dabid dan zeide tot zynne
mannen / Een gelyk godde zyn zwaerd aan: en Da-
bid godde ook zyn zwaerd aan: en zy togen op
achter Dabid / omtrent vierhonderd man / en
daar bleeben tweehonderd by de gereedschap.
Doch een jongeling uit de jongelingen bood-
schapte het Abigail / Dabals huisvrouw /
zeggende / Ziet / Dabid heeft uwen gezonden
niet de woestijne / om onzen heere te zegenen
maar hy is tegens hen uitgebaaren. Nogthans
zyn zy ons zeer goede mannen geweest: ende
wy hebben geen smaadhēid geleeden / en wy en
hebben niets gemist alle de dagen die wy met
hen verkeerd hebben / doe wy op 't heid wa-
ren. Zy zyn een mauw boor ons geweest / zo by
nachte als by dage / al de dagen die wy by haar
geweeft zyn / weidende de schaapen. Weet dan
nu / ende ziet wat gy doen zult: want 't kwaad
is ten volen ober onzen heere bestaten / ende
ober zyn gantsche huis / ende hy is eene zoone
Dabals / dat men hem niet mag aanspreken.
Doe haastede haare Abigail / ende nam twee-
honderd brooden / twee leder-zakken wijns /
en byf toehereide schaapen / ende byf maaten ge-

voest hoozn / en honderd stikken Broynen / en
tweehonderd klompen bijen / en leide die op
ezelen. Ende zy zeide tot haare jongelingen /
Crecht heenen boor mijn aangezichte / ziet ik
houre achter u-lieden; doch haaren man Dabal
en gaf zy 't niet te kennen. 't Geschiedde nu / doe
zy op den Ezel reed / ende datze afkwam in 't
verborgene des bergs / ende ziet / Dabid en zyn-
ne mannen kwamen af haare te gemoete / ende
zy ontmoetteze. Dabid nu hadde gezeid / Trou-
weus ik hebbe te begeefts herwaerd al wat be-
ze in de woestijne heeft / also datter niets ban
allen dat hy heeft / gemist is: ende hy heeft my
kwaad boor goed vergolden. Zo doe God den
bijanden Dabids / ende zo doe hy daar toe / in-
dien ik ban alle die hy heeft / tot morgen oberig
laate / die aan den wand piest! Doe nu Abigail
Dabid zag: zo haastede zy haare / ende kwam
ban den Ezel af / en zy diel boor het aange-
zichte Dabids op haare aangezichte / ende zy
hoog haare ter aarde. Ende zy diel aan zynne
voeten / en zeide / Och mijn heere / mijne zy de
misdaad / ende laet doch uwe dienstmaagd boor
uwe ooren spreken / en hoorde de woorden uwer
dienstmaagd. Mijn heere en stelle doch zyn har-
te niet aan dezen Dabals man / aan Dabal /
want gelyk zynne naame is / also is hy / zyn na-
me is Dabal / ende dwaasheid is by hem: en ik
uwe dienstmaagd en hebbe de jongelingen mi-
nes heeren niet gezien / die gy gezonden hebt:
En nu / mijn heere zo waarsachtig als de Heere
leest / en uwe ziele leest / 't is de Heere die u ber-
hinderd heeft ban te komen met bloedstoringe /
dat uwe hand u zoude verlossen / en nu / dat
als Dabal woorden uwe bijanden / ende die te-
gen mynen heere kwaad zoeken. En nu / dit is
de zegen / die uwe dienstmaagd mijnen heere
toegebragt heeft: dat hy gegeven worde den
jongelingen / die mijns heeren voetstappen
na wandelen. Dergeest doch uwe dienstmaagd
de oberreedinge: want de Heere zal zekerklyk
mijnen heere een bestendig huis maaken / bewyl
mijn heere de oorlogen des Heeren oorlooft /
ende geen kwaad by u gebonden en is ban uwe
dagen af. Wanneer een mensche opstaan zal /
om u te verolgen / en om uwe ziele te zoeken zo
zal de ziele mijnes heeren ingebonden zyn in 't

don-

hondelken der Leebendige by den Heere uwen
God / maar de ziele uwer bijanden zal hy
vingeren uit het midden ban de holligheid des
Kinges. Ende 't zal geschieden / als de Heere
mijnen heere na al het goed doen zal / dat hy
ober u gesproken heeft en hy u gebieden zal
een boor gan ter te zyn ober Israels: Zo zal dit
u / mijnen heere / niet zyn tot wankelinge / noch
aan'toor des hreten / te weten / dat gy bloed
zonder oorzaak zoudet vergoten hebben / ende
dat myn heere / hem zelbe zoude verlost heb-
ben; ende als de Heere mynen heere wel doen
zal / zo zult gy uwer dienstmaagd gedanken.
Doe zeide Dabid tot Abigail / Gezegend zy
de Heere de God Israels / die u te deezen dage
ing te gemoete gezonden heeft. Ende geze-
gend zy uwaerd / en gezegend zyt gy / dat gy
my te deezen dage geweest hebt / ban te komen
met bloedstoringe / dat mijne hand my verlost
zoude hebben. Want boorzeer / 't is zo waat-
achtig als de Heere de God Israels leest /
die my beghinderd heeft ban u kwaad te doen:
dat / het en ware dat gy gehaaster had / en my
te gemoete gekomen waerd / zo en ware Da-
bal / noch niemand die aan den wand piest oberig
gebleeben tot het morgen-licht. Doe nam Da-
bid uit haare hand / dat zy hem gebragt had;
ende hy zeide tot haare / Crecht niet vieden op
nā uwe huis / ziet ik hebbe na uwe stemme ge-
hoord / ende hebbe uwaangezichte aangenomen.
Doe nu Abigail tot Dabal kwam / ziet zo
hadde hy eene maaltijd in zyn huis / als eens
Konings maaltijd / en 't harte Dabals was
blygh op 't zelbe / ende hy was zeer dronken:
daarom gaf zy hem niet een woord / klein noch
groot te kennen / tot aan het morgen licht.
't Geschiedde nu in den morgen / doe de wyn
ban Dabal gegaan was / zo gaf hem zynne
huisvrouw die woorden te kennen: doe bekwam
zyn harte in 't binnenste ban hem en hy wierd
als een steen. Ende 't geschiede amrent na-
tien dagen / zo sloeg de Heere den Dabal
dat hy sterf. Doe Dabid hoorde dat Dabal
doed was / zo zeide hy: Gezegend zy de Heere
die den twigt mijner smaadhēid gewist heeft
ban de hand Dabals / ende heeft zynen knecht
onthouder ban het kwaad / ende dat de Heere

het kwaad Dabals / op zynen kop heeft boer
wederkeeren / Ende Dabid zond heenen / en-
de liet met Abigail spreken / dat hyze zich ter
vrouwde name. Als nu de knechten Dabids
tot Abigail gekomen waren te Carmel: zo
spraken zy tot haare / zeggende / Dabid heeft
ons tot u gezonden / dat hy sich u ter vrouwe
neeme. Doe stond zy op: en walgde haare met
het aangezichte ter aarde / ende zy zeide / Ziet
uwe dienstmaagd zy tot een dienareste / om
de hoeten der knechten mijns heeren te was-
schen. Abigail nu haastede en maakte haare
op / en zy reed op een Ezel / met haare byf
jonge maagden / die haare voetstappen na
wandelden / zy ban volgde de voden Dabids
na / ende zy werd hem ter huisvrouw. Ook
nam Dabid Achinoam ban Israels / also
waren ook die beide hon tot wijben. Want
Saul hadde zynne dochter Michal / de huis-
vrouw Dabids / gegeven aan Dalt den
zoone Laiz / die ban Gallim was.

Het xxvj. Capittel.

De Ziphiten nu kwamen tot Saul te Ge-
tha / zeggende / Houd hem Dabid niet
verborgen op den heubel ban Hachila / boor
aan de wildernisse. Doe maakte hem Saul
op en toog af na de woestijne Ziph / en met
hem vele duizend man / uitgelezend ban
Israels om Dabid te zoeken in de woestijne
Ziph. En Saul legerde zich op den heubel ban
Hachila / die boor aan de wildernisse is aan
den weg: maar Dabid bleef in de woestijne /
ende zag dat Saul achter hem kwam na de
woestijne. Want Dabid hadde verspieters
gezonden: en hy bernam dat Saul boorzeer
kwam. Ende Dabid maakte hem op / ende
kwam aan de plaatse daar Saul zich gelegerd
hadde / ende Dabid bezag de plaatse daar Saul
lag / met stenen de zoone Der zynen krijgs-
oversten / ende Saul lag in den Wagen-burg /
ende 't volk was rondom hem gelegerd. Doe
antwoorde Dabid / ende sprak tot Achimelech
den Priester / ende tot Abisai de zoone Zerusa-
den broeder Dochs / zeggende / Wie zal met
my tot Saul in 't leger afgaan? Doe zeide
Abisai / ik zal met u afgaan. Also kwam
Dabid en Abisai tot het volk des nachts /
ende

ende ziet Saul lag te slaapen in den wagen-
burg/ ende zijne spiesse stak in de narde aan zijn
hoofd-einde/ ende Abner/ ende 't bolk lag ront-
om hem. Doe zeide Abisai tot Dabid: God
heeft heden uwen bijand in uwre hand be lo. en:
laat my doch hem nu met de spiesse op eenmaal
ter aarde slaan/ en ik en zal het hem niet ten
tweedemaal doen. Dabid daar en tegen zeide tot
Abisai: Verderft hem niet: want wie heeft zij-
ne hand aan den gezalfden des Heeren geleid/
en is onschuldig gebleven? Doo:der zeide A-
bid: Zo waerachtig als de Heere leeft: maar de
Heere zal hem slaan/ of zijn dag zal komen/
dat hy zal sterben of hy zal in den strijd trek-
ken/ dat hy ontkome. De Heere leere 't verre
van my zyn/ dat ik mijne hand legge aan den
gezalfden des Heeren: zo neem doch nu de
spiesse/ die aan zijn hoofd-einde is/ ende de wa-
terflesche/ en laat ons gaan. So nam Dabid

de spiesse/ ende de waterflesche van Sauls
hoofd-einde/ en zy gingen heenen: en daar was
niemand die 't zag/ en niemand die 't merkte/
ook niemand die ontwaarde/ want zy sliepen
alle/ want daar was eenen diepen slaap des
Heeren op hen geballen. Doe Dabid ober aan
geene zijde gekomen was/ zo stond hy op de
hoogte des bergs van berre: dat 'er een groote
plaatse tuschen hen was. Ende Dabid riep
tot 't bolk/ en tot Abner den zoone Ner/ zeg-
gende/ zult gy niet antwo:den Abner? doe
antwo:de Abner/ ende zeide/ Wie zijt gy die
tot den Koning coept? Doe zeide Dabid tot
Abner/ Zijt gy niet een man? en wie is u gelijk
in Israél: waarom dan en hebt gy ober uwen
Heere den Koning geen wacht gehouden? want

baar is een van den bolke gekomen/ om den
Koning uwen Heere te berderben. Deeze zaak
die gy gedaan hebt en is niet goed/ zo waer-
achtig als de Heere leeft/ gy lieden zijt kinde-
ren des doods/ die gy ober uwen Heere/ den
gezalfden des Heeren geen wacht gehouden en
hebt: en nu/ ziet waar de spiesse des Konings
is/ en de waterflesche die aan zijn hoofd-einde
was. Saul nu liende de stemme Dabids/ en-
de zeide/ Is dit uwe stemme mijn zoone Da-
bid? Dabid zeide/ Het is mijn stemme/ mijn
Heere Koning. Hy zeide booder: Daarom
verboigd mijn Heere zijnen knecht als o achter-
na? want wat hebbe ik gedaan? ende wat
kwaad is er in mijne hand? Ende nu mijn hee-
re de Koning hoore doch na de woorden zijnes
knechts: Indien u de Heere tegen my aanpo-
ret/ laat hem het spijs-offer rieken: maar in-
dien het menschen kinderen zyn/ zo zijne ver-
bloekt doo: het aangezichte des Heeren/ bewij-
le zy my heden verstoeten/ dat ik niet en mag
basagehegt blijven in het erfdeel des Heeren/
zeggende/ Gaat heenen/ diend andere Goden.
Ende nu: mijn bloed en balle niet op de aarde
van doo: het aangezichte des Heeren/ want de
Koning van Israél is uitgegaan om een eenige
bloot te zoeken/ gelijk als men een belthoen
op de bergen nasaagt. Doe zeide Saul/ ik
hebbe gezondigd/ heerd meder mijn zoone Da-
bid/ want ik en zal u geen kwaad meer doen
doo: dat mijn ziele deezen dag dierbner in uwre
oogen geweest is/ ziet/ ik hebbe dwaaslijk ge-
daan/ ende ik hebbe zeer grotelijks gedwaals.
Doe antwo:de Dabid/ ende zeide/ Ziet/
de spiesse des Konings/ zo laat een van den jon-
gelingen oberkomen/ ende haalenze. De Hee-
re dan bergelde een tegelijken zijne gerechtig-
heid/ ende zijne getrouwicheit: want de
Heere hadde u heden in mijne hand gegeven/
maar ik en hebbe mijne hand niet willen uit-
strecken aan den gezalfden des Heeren. Ende
ziet/ gelijk als te deezen dage uwe ziele in mij-
ne oogen is groot geagt geweest: also zy mij-
ne ziele in de oogen des Heeren groot geacht/
ende hy verlosse my uit alle nood. Doe
zeide Saul tot Dabid: gezegend zijt gy mijne
zoone Dabid; gy zult het ja gewisfelijk doen/
en

en gy zult ook gewisfelijk de oberhand hebben:
Doe ging Dabid op zijnen weg/ ende Saul
keerde wederom na zijne plaatse.

Het xxvij. Capittel.

Dabid nu zeide in zijn harte: Du zal ik de
dagen een doo: Sauls hand ontkomen:
my is niet beter/ dan dat ik haastelijc ontko-
me in het land der Philistijnen/ op dat Saul
bani op de hooppe bersteze/ om my meer te zoe-
ken in de gantsche landpale Israéls/ zo zal ik
ontkomen uit zijn hand. Doe maakte hem
Dabid op/ en hy ging doo:/ hy en de zes hon-
derd mannen die op hem waren/ tot Achis den
zoone Moabs den Koning van Gath/ Ende
Dabid bleef by Achis te Gath/ hy en zijne
mannen/ een tegelijk met zijn huis. Dabid met
zijne veide wijben/ Ahionam de Izreelitische/
en Abigaél de huishouwe Nabals de Carme-
litische. Doe Saul geboodschapt werd/ dat
Dabid geblugt was na Gath: zo en boer hy
niet meer boozt hem te zoeken. En Dabid zei-
de tot Achis/ Indien ik nu genade in uwre oogen
gebonden hebbe/ men geerde my een plaatse in
eene van de steden des lands dat ik daar woone/
want waarom zoude uw knecht in de Koninglij-
ke stad by u wonen? Doe gaf hem Achis te
bien dage Siklag: Daarom is Siklag der
Koningen van Juda geweest tot op deezen dag.
Het getal nu der dagen die Dabid in 't land
der Philistijnen woonde/ was een jaar en vier
maanden: Dabid nu toog op met zijne man-
nen/ en zy oberbielen de Gerusiten/ en de Gie-
sten/ en de Amalekiten/ (want deez die zijn
dan ouds geweest de Inwoonders des lands)
daar gy gaat na Sur/ en tot aan Egypten-
land. En Dabid sloeg dat Land/ en liet noch
man noch vrouwe leeben: ook nam hy de schaa-
pen en runderen/ en ezelen/ en hemeis/ en klee-
beren/ en heerde weder/ ende kwam tot Achis.
Als Achis zeide/ Waar zijt gy heden heden in-
geballen? zo zeide Dabid/ Tegen 't zuiden van
Juda/ en tegen 't zuiden der Jerahemelitien/
en tegen 't zuiden der Keniten. En Dabid liet
noch man noch vrouwe leeben/ om te Gath te
driengen/ zeggende/ datze mischijnen van ons
niet doodschappen/ zeggende: Also heeft Da-
bid gedaan/ en also was zijne wijze/ alle de

dagen die hy in der Philistijnen land gewoont
heest. Ende Achis geboofde Dabid/ zegen-
de/ Hy heeft hem 't eenemaal stinkende ge-
maakt by zijn bolk/ in Israél/ daarom zal
hy eeuwiglijk my tot een knecht zyn.

Het xxvij. Capittel.

Ende het geschiede in die dagen: als de Phil-
istijnen haare legers bergaderden tot den
strijd/ om tegen Israél te streijden: zo zeide
Achis tot Dabid/ Gy zult zekerlijk weeten/
dat gy met my in het leger zult uittrekken/ gy
en uwre mannen. Doe zeide Dabid tot Achis/
Abus zult gy weeten wat uw knecht doen zal.
ende Achis zeide tot Dabid/ Daarom zal ik u
ten bewaarder mijns hoofds zeyen: t'allen da-
gen. Samuél nu was gestorben: en gantsch
Israél hadde rouwe ober hem bedreeben/ ende
hadde hem begraben te Rama/ in zijne stad:
ende Saul hadde uit den lande wechgedaan de
waarzeggers/ en de duibels-konstenaars. En
de Philistijnen kwamen en bergaderden haer/
en zy legerden haer te Senum: en Saul ber-
gaderde gantsch Israél/ en zy legerden haer
op Gilboa. Doe Saul 't leger der Philistijnen
zag: zo vreesde hy/ en zijn harte veerde zeer.
Ende Saul vaagde den Heere/ maar de Heere
en antwo:de hem niet noch doo: doomen/ noch
doo: de Krim/ noch doo: de Propheeten. Doe
zeide Saul tot zijne knechten/ Zoekt my eene
vrouwe/ die eenen waarzeggende geest heeft/
dat ik tot haer gaa/ en doo: haer onderzoek:
zijne knechten nu zeiden tot hem/ ziet/ te Endo:
is een vrouwe die een waarzeggende geest heeft.
En Saul berstebe zich en trok andere knechten
aan/ en ging heenen en twee mannen met hem/
en zy kwamen des nachts tot de vrouwe: en hy
zeide/ Doo:zegt my doch doo: den waarzeggen-
den geest en doet my ontkomen die ik tot u zeg-
gen zal; doe zeide de vrouwe tot hem/ ziet gy
weet wat Saul gedaan heeft/ doe hy de waar-
zegsters en duibels-konstenaars uit dit land
heest uitgeroed: waarom steld gy dan mijn ziele
een strikom te dooben? Saul nu woer haer by
den Heere/ zeggende zo waerachtig als de Heere
leest/ indien u straffe om deeze zaak zal overko-
men. Doe zeide de vrouwe/ wie zal ik u doen op-
komen? en hy zeide/ doet my Samuél opklimen.

Doe nu de vrouwe Samuël zag / zo riep zy met
luidere stemme: en de Vrouwe sprak tot Saul/
zeggende / Waarom hebt gy my bevrogen?
want gy zijt Saul. Ende de Koning zeide tot
haar en vrees niet: maar wat ziet gy? doe zeide
de vrouwe tot Saul / Ik zie Goden uit de aarde
opkomende. Hy dan zeide tot haar: Hoe is zijn
gedaan? en zy zeide: daar komt een oud man
op / ende hy is met eenen mantel bedekt: doe
Saul vernam / dat 't Samuël was / zo neigde
hy zich met 't aangezicht ter aarde / en hy boog
zich / ende Samuël zeide tot Saul / Waarom
hebt gy my onrustig gemaakt / my doende op-
komen? doe zeide Saul in hen zeer beangstigd /
want de Philistijnen lieggen tegen my / ende
God is van my geweken / en antwoorde my
niet meer / noch door den dienst der Propheeten /
noch door boomten / daarom heb ik u geroepen /
dat gy my te kennen geeft wat ik doen zal.
Doe zeide Samuël / Daarom vragde gy my
doch: dewijle de Heere van u geweken / ende uw
bijand geworden is. Want de Heere heeft voor
zich gedaan / gelijk als hy door mijnen dienst
gesproken heeft: en heeft het Koningrijk van
uwe hand gescheurd / en hy heeft dat gegeven
aan uwen naasten / aan Dabid. Gelijk als gy
na de stem des Heeren niet gehoord en hebt / en
de hijsigheid zijns toorns niet uitgerigt hebt
tegen Amalek: daarom heeft u de Heere dese
zake gedaan ten desen dage. En de Heere zal ook
Israël / met u in de hand der Philistijnen gee-
ven / en moigen zult gy en uw zoon hy my zijn
ook zal de Heere het leger Israëls in de hand
der Philistijnen geeven. Doe viel Saul haast-
lijck ter aarde / zo lang als hy was / ende hy
dreegde zeer van wegen de woorden Samuëls.
ook en was 'er geene kracht in hem / want hy
en hadde den geheelen dag / en geheele nacht geen
brood gegeten. De vrouwe nu kwam tot Saul /
en zag dat hy zeer verbaast was: en zeide tot
hem / Ziet uwe dienstmaagd heeft na uw stem-
me gehoord / ende ik hebde mijne ziele in mijne
hand gesteld / en ik hebde uwe woorden gehoort
die gy tot my gesproken hebt. Zo hoorde doch
gy nu ook na de stem uwer dienstmaagd ende
laat my een bete brood u zetten / en eet: want
zo zal der kracht in u zijn / dat gy over weg

gaat. Doch hy weigerde het en zeide / Ik en
zal niet eten: maar zijne knechten / ende ook
de vrouwe / hielden aan by hem: Doe hoorde
hy na haare liever stemme. En hy stond op van
der aarde / en zette hem op het bedde. En
de vrouwe hadde een gemest hals in 't huis
en zy haastede haar / en slaagte het / en zy nam
meel / en kneede het / en diele daar ongezuurde
koeken van. En zy brachtze voor Saul / en
voor zijne knechten / ende zy aten: daar na
stonden zy op en gingen wech in die zeibe nagt.

Het xxix. Capittel.

De Philistijnen nu hadden alle haare legeren
vergaderd / te Aphek: ende de Israëlitien
legerden zich by de fonteyne die by Betelehem
is. En de Dozsten der Philistijnen togen daar hee-
ren met honderden / en met duizenden: doch
Dabid / en zijne mannen togen met Achis in
de achtertogt. Doe zeide de Oberste der Phi-
listijnen / Wat zullen deze Hebreen? zo zeide
Achis tot de Oberste der Philistijnen / Is deze
niet Dabid / de knecht Sauls / des Konings van
Israël / die deze dagen / of deze jaren / by my ge-
weest is? en ik en hebde in hem niets gebonden
van dien dag af dat hy afgeballen is / tot deze
dag toe. Doch de Oberste der Philistijnen wer-
den zeer toornig op hem / ende de Oberste der
Philistijnen zeiden tot hem / Doet den man
wederheeren / dat hy tot zijne plaatze weder-
heere / daar gy hem gesteld hebt / en dat hy niet
met ons af en wechke / in den strijd / op dat hy
ons niet tot een tegenpartijder en werde in den
strijd / want waer mede zoude deze zich by zijne
heere aangenaam maaken? is 't niet met de hoop-
pen dezer mannen? Is dit niet die Dabid / van
den welken zy in de reise maillanderen ant-
woorden / zeggende / Saul heeft zijne duizenden
geslagen / maar Dabid zijne tien duizenden?
Doe riep Achis Dabid / en zeide tot hem / 't Is
zo waarachtig als de Heere leeft / dat gy oprecht
zijt / en uwen uitgang / en uwen ingang met
mij in het leger / is goed in mijne ogen / want ik
heb geen kwaad by u gebonden van dien dag af
dat gy tot my zijt gekomen / tot dezen dag toe:
maar gy zijt niet aangenaam in de oogen der
Dozsten. Zo heert nu om / en gaat in bede: op
dat gy geen kwaad en doet in de oogen van de
Doz-

Dozsten der Philistijnen. Doe zeide Dabid tot
Achis: maar wat heb ik gedaan? of wat hebt
gy in uw knecht gebonden / van dien dag af / dat
ik voor u aangezichte geweest ben / tot dezer
dag toe / dat ik niet en zal gaan / en streiden te-
gen de handen mijnes Heeren des Konings?
Achis nu antwoorde / ende zeide tot Dabid /
Ik weet het / hoorwaar gy zijt aangenaam in
mijne oogen / als een Engel Gads: maar de
Oberste der Philistijnen hebben gezeid / Laat
hem niet ons in dezeren strijd niet overleef-
ten. Nu dan / maakt u morgen broeg op / met de
knechten uwer Heeren / die met u gekomen
zijn: die als gy lieden u morgen broeg zult op-
gemaakt hebben / en het u lieden licht gewor-
den is / zo gaat heeren. Doe maakte hem Da-
bid broeg op / hy / ende zijne mannen / dat zy
des morgens wech gingen / om weder te hee-
ren in het land der Philistijnen: de Philistij-
nen daar en regen togen op na Betelehem.

Het xxx. Capittel.

't Geschiedde nu als Dabid en zijne mannen
des dertien daags te Betelehem kwamen /
dat de Amalekiten in 't Zuiden / ende te Bi-
slag ingeballen waren en Betslag geslagen / en
bezelde met vuur verbrand hadden. Ende datze
de wijben die daar in waren / gebanglijck wech-
geboerd hadden / doch zy en hadden niemand
doed geslagen / van den kleinsten tot den groot-
sten: maar zy haddenze wechgeboert en waren
haares weegs gegaan. En Dabid en zijn man-
nen kwamen aan de stad / en ziet zy was met
vuur verbrand: en haare wijben / en haare zonen /
en haare dochteren / waren gebanglijck wech-
geboert. Doe hief Dabid en 't volk dat by hem
was haare stemmen op en weende tot dat 'er
geen kracht meer in hen was om te weenen.
Dabid zeide wijben waren ook gebanglijck
wechgeboerd / Ahinoam de Israëlitische / en
Abigaël de huisvrouwe Nabals des Carmeli-
ters. Ende Dabid werd zeer bange / want het
volk sprak van hem te steenigen / want de zielen
des gantschen volks waren verbitterd / een ie-
gelijk over zijne zonen en over zijne dochteren:
doch Dabid sterkte zich in den Heere zijnen God.
En Dabid zeide tot den Priester Abiathar / den
zoon des Rechmielech / breng my doch den Eychod

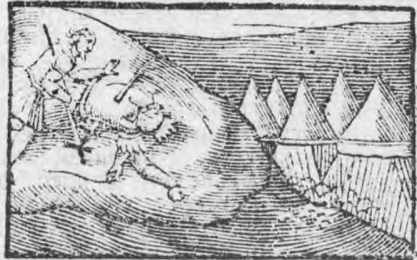
hier / en Abiathar bracht den Eychod tot Da-
bid. Doe vragde Dabid den Heere / zeggende
/ Zal ik deze vrede achter na jagen? zal ikze
achter haalen? en hy zeide tot hem / Jaag na /
want gy zult gewisselijck achterhalen / en gy zult
gewisselijck verlossen. Dabid dan ging heeren /
hy en de zeshonderd mannen die by hem wa-
ren / en als zy kwamen aan de beke Bezor / zo
bleven de oberige staan / en Dabid verbolgdeze /
hy / en de vierhonderd mannen: en de tweehon-
derd mannen bleven staan / die zo moede wa-
ren datse over de beke Bezor niet konden gaan.
En zy bonden een Egyptischen man op 't veld /
en zy brachten hem tot Dabid / en zy gaben hem
brood / en hy at / ende zy gaben hem water te
drinken. Zy gaben hem ook een stuk van een
skomp vijgen / en twee stukken rozijnen / en hy
at / ende zijn geest kwam weder in hem: want
hy had in drie dagen en drie nachten geen brood
gegeten / noch geen water gedronken. Daar
na zeide Dabid tot hem: Wie zijt gy? en van
waar zijt gy? doe zeide de Egyptische jonge /
Ik ben eenes Amalekitischen mans knecht / en
mijn Heere heeft my verlaaten / om dat ik voor
drie dagen krank geworden ben. Wy waren
ingeballen tegen 't Zuiden van de Cherethiten /
en op 't geene dat van Juda is / en tegen 't Zuid-
en van Caleb: en wy hebben Betslag met den
biere verbrand. Doe zeide Dabid tot hem: zoud
gy my wel heeren afleiden tot deze vrede? hy
dan zeide: Tweerd my by God / dat gy my niet
en zult dooden / en dat gy my niet zult overle-
beren in de hand mijnes Heeren: zo zal ik u tot
deze vrede afleiden / En hy seide hem af / en ziet
zy lagen verstrooid over de gantsche aarde /
veetende en drinkende / en dansende / om al den
grooten buit / die zy gehaten hadden uit 't land
der Philistijnen / ende uit het land van Juda.
En Dabid sloegde van de schemerenge tot aan
den avond van haare lieden anderen dag / ende
daar en ontkwam niet een man van hen / be-
halven vierhonderd jonge mannen / die op he-
mielen reden / en bloden. Also redde Dabid
al wat de Amalekiten genomen hadden: ook
reddede hy zijne twee wijben. Ende onder hen
en weder niet gemigt / van den kleinsten tot den
grootsten / tot aan de zonen en dochteren / en van

den buit ook tot alles wat zy hen genomen hadden: Dabid bragt 't allemaal weder. Dabid nam ook alle de schaapen / en runderen: zy drevenze hoor: dat zeibe deee heeren / en zeiden: dit is Dabids buit: Als Dabid tot de twee hondert mannen kwam, die zo moede waren geweest / dat zy Dabid niet hadden kunnen nabolgen / en die zy aan de beide Bezoer hadden blijven laten / die gingen Dabid te gemoet / en den volke dat by hem was te gemoet / en Dabid raad tot den volke en hy braagde na den welstand: doe anwaarde eemeder doos en Veltals man onder de mannen die met Dabid getogen waren / ende zy zeide: Om datze niet ons niet getogen zijn / en zullen wy hen van den buit dien wy gered hebben / niet geeden / maar een tegelijc zijn vrouwe / en zijne kinderen / laatz die heeren leiden / en wech gaan. Maar Dabid zeide: Wko en zult gy niet doen mijne broeders met 't geene dat ons de Heere gegeven heeft / en heeft ons bewaard / en heeft de beide die tegen ons kwam / in onze hand gegeven. Wie zoude doch u lieden in deere zalie horen? want geliyk 't deel der geene is die in den strijd mede afgetogen zijn / also zal ook het deel der geene zijn / die by de gereedichap gebleven zijn / zy zullen geliykliedelen. En dit is van dien dag af / en doonaan alzogeweest. Dan hy heeft 't tot een inretinge en tot eenrege gesteld in Israell / tot av deeren dag. Als nu Dabid tot Betsan kwam zo zond hy tot den oudsten van Juda / zijnen broeder / van den buit / zeggende: Ziet daar is een zegen hoor u lieden van den buit der bijanden des Heeren. Namelijc tot dien te Beth-El / en tot dien te Ramoth tegen 't Zuiden / en tot dien te Natthar. En tot dien te Aroer / en tot dien te Siphmoth / en tot dien te Gethemona. En tot dien te Kachal / en tot dien die in de steden der Ierashmeeliten waren / en tot dien die in de steden der Keniten waren. En tot dien te Horzath / en tot dien te Chorhan / en tot dien te Naach. En tot dien te Hedron / en tot alle de plaatsen / daer Dabid gewandeld hadde / hy / en zijne mannen.

Her xxxj. Capittel.

De Philistijnen dan streben tegen Israell; en de mannen Israells blooden hoor: het

aangezicht der Philistijnen / en vielen verslagen op 't gebergte Gilboa. En de Philistijnen hielden digt op Saul / en zijne zoonen / en de Philistijnen sloegen Jonathan / en Abinadab / en Malki-Sua / de zoonen Sauls / en de strijd werd swaer tegen Saul / ende de mannen die met de boogschieten / troffen hem aan / en hy dreegde hoor de schutters. Doe zeibe Saul tot

zijnen wapendrager; Crekt uw zwaerdt uit / en dooztrekt my daar mede / dat mischien deezze onbesneeden niet komen / en met my de spot drijben: maar zijn wapendrager wilde niet want hy dreegde zeer; doe nam Saul 't zwaerdt ende biel daar in. Doe zijn wapendrager zag dat Saul dood was / zo biel hy ook in zijn zwaerdt / en sters niet hem. Wko sters Saul / en zijn drie zonen / en zijn wapendrager / ook alle zijne mannen Israells / die aan de zijde des dals waren / en die aan deezze zijde der Jordaan waren / zagen dat de mannen Israells geblooden waren / en dat Saul en zijne zoonen dood waren / zo berieten zy de steden / en blooden; doe kwam de Philistijnen en woonden daar in 't Geschiedde nu des anderen daags / als de Philistijnen kwamen om de verslagene te plunderen zo bonden zy Saul / en zijne drie zoonen / liggende op 't gebergte Gilboa. Ende zy hielden zijn hoofd af / en zy togen zijne wapenen uit / ende zy zondenze in der Philistijnen land rondom / om te doodschapen in 't huis haarer Afgoden / en onder den volke. En zy leiden zijne wapenen in 't huis van Gethaioth: en zijn lichaam hegten zy aan de muure te Bethsan. Als de inwoonders van Jabes in Gilead daer van hoorden / wat de Philistijnen Saul gedaen had.

had. Zo maakten haar op alle strijdbare mannen / en gingen den geheelen nacht / en zy namen 't lighaam Sauls en de lighaamen zijner zoonen van de muure te Beth-san: en zy kwamen te Jabes / en handdenze aldaar / en zy namen haare beenderen. Ende bezogdenze onder 't gevoornie Jabes: en zy vasteden zeven dagen.

Het tweede Boek Samuels.

Her eerste Capitel.

Voorz geschiedde 't na Sauls doot / als Dabid van den slag der Amalekiten was wedergekomen / ende Dabid twee dagen te Betsan gebleven was / zo geschiedde 't op den berden dag / dat / ziet / in den heitogeer van Saul / een man kwam wiens kleederen gescheurd waren / en aarde was op zijn hoofd; en 't gescheide / als hy tot Dabid kwam / zo biel hy ter aarden / en boog zich neder. En Dabid zeibe tot hem / Van waar komt gy? en hy zeibe tot hem; Ik ben onthomen uit den heitogeer Israells. Voorz zeibe Dabid tot hem; Wat is de zaak? berhaald 't my doch: en hy zeibe / Dat 't volk uit den strijd gebloeden was / en dat 'er ook beele van den volke geballen en geslozen waren / dat ook Saul ende zijn zoon Jonathan dood waren. En Dabid zeibe tot den jongen / die hem den boodschap bragt: Hoe weet gy dat Saul dood is en zijn zoon Jonathan? Doe zeibe de jonge die hem de boodschap bragte; Ik kwam by gebal op 't gebergte van Gilboa / en ziet / Saul leende op zijn splesse / en ziet / de wagens en Attmeesters hielden digt op hem. Zo zag hy achter zich om / en zag mig: en hy riep my en ik zeibe; ziet / hier ben ik. En hy zeibe tot my; Wie zyt gy? en ik zeibe tot hem; Ik ben een Amalekiter. Doe zeibe hy tot my; Staat doch by my en dood my / want beezze matten-holder heeft my opgehouden: want mijn leeden is nog gantsch in my: Zo stond ik by hem / en doode hem; want ik wiste / dat hy na zijn val niet leeden zoude; en ik nam de kroone die op zijn hoofd was / en het arm gesnijde / dat aan zijn arm was / en hebze hier tot mijnen Heere gebracht. Doe battede Dabid zijne kleederen / en scheurdeze: degelijc ook alle de mannen die met hem waren. En zy we-

draagden en weenden / en vasteden tot op den avond / ober Saul en Jonathan zijnen zoonen / en ober het volk des Heeren / en ober het huis Israells / om dat zy hoor het zwaerd geballen waren. Voorz zeibe Dabid tot den jongen / die hem de boodschap gebracht had. Van waar zyt gy? En hy zeibe; Ik ben eens vreemden mans eens Amalekiter zoon. En Dabid zeibe tot hem; Hoe? en heyt gy niet gebreegt uwe hand uit te streken / om den gezalsden des Heeren te berberden? en Dabid riep een van de jongens zeibe; Cree toe / val op hem aan: en hy sloeg hem / dat hy sters. En Dabid zeibe tot hem; Uw bloed zy op uwen hoy / want uw mond heeft tegen u getuigt / zeggende; Ik heb den gezalsden des Heeren gedaod. Dabid nu klaagde beezze klage / ober Saul / en ober Jonathan zijn zoon. Als hy gezeib had / dat men de kinderen van Juda den boze zoude leeren: ziet het is geschieden in 't boek des opregten. Cieraad Israells op uwe hoogten is by verslagen: hoe zijn de heiden geballen? En verhoondigt 't niet te Gath / en boodschapt 't niet op de straten van Askelon: op dat de dochters der Philistijnen haar niet verlijden / op dat de dochters der onbesneeden niet opzingingen van bzeugde. Oudergen van Gilboa / noch danu / noch regen moet zijn op u / noch besden der heffoffeten / want aldaer is der helden schuld smaadelijk wech gewoopen / de schuld Sauls / als of hy niet gezald ware geweest met olie. Van 't bloed der verslagenen / van 't bette der helden / en werd Jonathan's hoge niet achterwaards gedreeden / en Sauls zwaerd heert niet leedig weder. Saul en Jonathan / die denunde / en die lieffelijc in haar leeden / zijn ook in haren dood niet gescheiden / zy waren sichter van arenden / zy waren sterker dan leuten. En dochteren Israells / weend ober Saul / die u kleedde met scharlaken / met weelden / die uw cieraad van goud beed dragen ober uwe kleedinge. Doe zijn de helden geballen in 't midden van den strijd: Jonathan is verslagen op uw hoogten. Ik ben venaauwd om uwent wille / mijn broeder Jonathan gy waerd my zeer lieflijk: uw liefde was my wonderlijker dan de liefde der wijben. Hoe zijn de helden geballen / en de krijgs-wapenen verlooren.

Ende het geschiede daar na dat Dabid hen
Heere vragde/ zeggende: Zal ik optrek-
ken in een der steden Juda: En de Heere zeide
tot hem: Crech op; en Dabid zeide: Maar hee-
ren zal ik optrekken? en hy zeide: Na Hebzon.
Also toog Dabid derwaerts op/ als oock zijne
twee wijfhen; Chinoam de Afreëlitische/ ende
Abigael/ Nabals/ des Carmeliers huisvrouw-
we. Oock deed Dabid zijne mannen optrekken/
die by hem waren/ eenen iegelijk met zijn
huisgezin: en zy woonden in de steden Hebzon.
Daar na kwamen de mannen van Juda/ en
zalfden aldaar Dabid tot eenen Koning ober
het huis Juda: Doe voodschapten zy Dabid/
zeggende: Het zijn de mannen van Jabes in
Gilead/ die Saul begraven hebben: Doe zond
Dabid boden tot de kinderen van Jabes in Gi-
lead: en hy zeide tot hen; Bezegend zijt gy den
Heere/ dat gy deze welvadijghheit gebaan hebt
aan uwen heere/ aan Saul/ en hebt hem begraven.
Da doe nu de Heere aan u welvadijghheit en
trouwe: en ik oock/ ik zal aan u dit goede doen/
bewijl gy deze zaake gebaan hebt. En nu laat u
handen sterck zijn/ en zijt dapper/ bewijl u heere
Saul gestorben is/ en oock hebben wy die van
den huise Juda tot Koning ober hen gezalfd.
Wner nu de zoone van Mer de krijgs-oberste/
dien Saul gehad hadde/ nam Ibboseth/ Sauls
zoone/ en doerde hem ober Gilead/ en ober
de Afhuriten/ ende ober Tizeri/ ende ober
Ephraim/ en ober Benjamin/ en ober gantsch
Israël. Veertig jaeren was Ibboseth/ Sauls
zoone oud/ als hy Koning werd ober Israël:
en hy regeerde het tweede jaar: alleenlijck die
van den huise Juda/ volgden Dabid na. Het
getal nu der dagen/ die Dabid Koning ge-
woest is te Hebzon/ ober het huis van Juda/
is zeben jaeren en zes maanden. Doe toog W-
ner/ de zoone van Mer/ uit/ met de knechten
Ibboseths des zoons Sauls/ van Mahanaim
na Gibeon. Joab/ de zoone van Zeruja/ en de
knechten Dabids togen oock uit/ ende ont-
moedten malinanderen by den vijver Gibeon:
en zy streeben/ beere aan deze zijde des vijvers/ en
die aan geene zijde des vijvers. Ende Wner

zeide tot Joab. Laatzich nu de songens opmaa-
ken en booz ons aangezichte speelen/ en Joab
zeide; Laatzich opmaken. Doe maachten sich
op/ ende gingen ober in getalle/ twaalf van
Benjamin/ te weeten booz Ibboseth/ Sauls
zoone/ en twaalf van Dabids knechten. En de
een greep den anderen by den kop/ en stiet zijn
zwaerd in de zijde des anderen/ en zy vielen
t'zamen: daar van noemde men deselbe plaatse
Chelbath Hazreim/ die by Gibeon is. En
daer was op dien zelden dag een gantsch zee-
werde strijd/ doch Wner en de mannen Israëls
verden booz het aangezichte der smelchen Da-
bids geslagen. Nu waren aldaar drie zoonen
van Zeruja/ Joab/ en Abisai/ en Afahel: en-
de Afahel was lig op zijn boeren/ als een ber-
kheer/ die in het veld zijn. En Afahel saagde
den Wner agter na: ende hy en wech niet/ om
van achter Wner ter rechter of ter linkerhand
af te gaan. Doe zag Wner achter zig om/ en
zeide: Zijt gy dit Afahel? en hy zeide: Ik ben
het. En Wner zeide tot hem/ Wilt tot u rech-
terhand/ of tot u linkerhand/ en gijft u een
van die songens en neem booz u naar gewaet;
maar Afahel wilde niet af wijken van achter
hem. Doe boer Wner wijders booz/ zeggende
tot Afahel/ Wilt af van achter mi/ waarom
zal ik u ter aarden slaan? hoe zoud ik dan mijn
aangezichte opheffen booz uwen broeder Joab.
Maar hy weigerde af te wijken/ zo sloeg hem
Wner met het achterste kan de spijse aan de
vijfde ribbe/ dat de spijse van achter hem uit
ging/ en hy viel aldaar/ en stierf op zijn plaats.
En 't geschiede/ dat alle die tot de plaatse kwa-
men/ alwaar Afahel gevallen ende gestorben
was/ staan dieeven. Maar Joab en Abisai saag-
den Wner achter na: en de zonne ging onder
als zy gehamen waren tot den heubel van
Emma/ betwelke is booz Giath op den weg der
woestijne Gibeon. Ende de kinderen Benja-
mins verzamelden sich achter Wner/ en werden
tot eenen hooft: en zy stonden/ op de spijse van
den heubel. Doe riep Wner tot Joab/ en ze-
de: Zal dan het zwaerd eeuwiglijck berteeren?
en weet gy niet dat het in 't laatste dierheid
zal zijn? en hoe lanue en zult gy den volke niet
zeggen/ dat zy wederkeeren van haare broedern

te verholgen? En Joab zeide: zo waacachtig
als God leeft/ 't en ware dat gy gesproken had-
derelijck het volk zoudt al doe van den moe-
den af wechgevoerd zyn geweest/ een iegelijk
van zijnen vorder te verholgen. Doe sles
Joab met de bazuine en al het volk stond stille
en jaagden Israël niet meer achter na/ en boe-
ren niet wijders booz te strijden. Wner dan
en zijne mannen gingen dien zelden gantschen
nacht ober 't blaake veld: en zy gingen ober de
Kazdaane/ en wandelben het gantsche Bithon
booz en kwamen tot Mahanaim. Joab heerde
oock weder van achter Wner/ en bezamelde 't
gantsche volk: ende daar werden van Dabids
knechten gemist/ negentien mannen/ en Afahel.
Maar Dabids knechten hadden van Benja-
min/ en onder Wners mannen geslagen: drie-
honderd en zestig mannen waren 'er dood ge-
bleven. Ende zy namen Afahel op/ en begoe-
ben hem in zijns baders gras/ dat te Bethlehem
was: Joab nu ende zijne mannen gingen den
gantschen nacht/ dat hen het licht aandriek te
Hebzon.

Ende daar was een lange krijg tuschen den
E huise Sauls/ en tuschen den huise Da-
bids: doch Dabid ging en werd sterker/ maer
die van den huise Sauls gingen ende werden
te wakker. En Dabid werden Zoonen geboren
te Hebzon zijn eerstgebooren nu was Amnon
van Chinoam de Afreëlitische. En zijn twee-
de was Chitead/ van Abigail/ Nabals/ des
Carmeliers/ huisvrouw: en de derde/ Ab-
salom/ de zoone van Maacha/ de dochter van
Geimat/ Koning van Gesur/ en de vierde
Adonai/ de zoone van Haggith: en de vijfde Se-
pharia/ de zoone van Abital/ en de zesde Pithe-
am/ van Egia/ Dabids huisvrouw: deze zijn
Dabid geboorente Hebzon. Terwisten die krijg
was tuschen den huise Sauls/ en tuschen den
huise Dabids/ zo geschiedde het/ dat Wner zich
sterkte in den huise Sauls. Saul nu hadde een
vijff gehad/ wihers naam was Rizpa/
dochter van Aha: en Ibboseth zeide tot Wner/
waaron zijt gy ingegaan tot mijns Daders
vijff. Doe ontstak Wner zeer ober Ibbo-
seths woorden/ en zeide: Den ik dan een hond-
kop/ ik die tegen Juda/ aan den huise Sauls

niets Daders/ aan zijne broedern/ en aan zijne
vrienden heben welvadijghheit doe/ en u niet
overgeleert hebbe in Dabids hand: dat gy he-
den aan mi onderzoekt de angerechtigheid ee-
ner houwte; God doe Wner zo en doe hem zo
daar toe/ boozeker/ gelijk als de Heere Dabid
gezworen heeft/ dat ik eben also aan hem zal
doen; Oberzeggende 't Koningrike van den
huise Sauls/ en oprichtende den stoel Dabids
ober Israël en ober Juda/ van Dan tot Berze-
ba toe! En hy en honde Wner bozer niet een
woord antwoorden/ om dat hy hem breebde.
Doe zond Wner boden booz zich tot Dabid/
zeggende; wien is 't land? zeggende wijders:
maakt uo verbond met mi/ en ziet/ mijne hand
zal met u zijn/ om gantsch Israël tot u om te
keeren. En hy zeide/ wel ik zal een verbond met
u maken: doch een ding begeer ik van u/ zeggende:
Gy zult mijn aangezichten niet zien/ 't en zy
dat gy Michal Sauls dochter te booren indringt
als gy konit om mijn aangezicht te zien. Oock
zond Dabid boden tot Ibboseth/ de zoone
Sauls/ zeggende/ Geeft mi mijn huisvrouw
Michal/ die ik mi met honderd boozhuden
der Philistijnen ondertrouwd hebbe. Ibboseth
dan zoud heenen/ ende namme van den man
van Datis den zoone van Laiz. En haar man
ging met haar/ al gaande en weende achter
haar tot Becharim toe: Dor zeide Wner tot
hem; Gaat wech/ keer weder/ en gy keerde we-
der. Wner nu hadde woorden met de Gubsten
van Israël/ zeggende; Gy hebt Dabid te boo-
ren lange tot eenen Koning ober u degeerd. Zo
doet het nu; want de Heere heeft tot Dabid ge-
sproken/ zeggende; Booz de hand Dabids/
Michal knecht/ zal ik mijn volk Israël ber-
lossen van de hand der Philistijnen/ en van de
hand aller harer vijanden. Ende Wner sprak
oock booz de ooren Benjamins/ boozt ging
Wner oock heenen/ om te Hebzon booz Dabids
ooren te spreken/ alles wat goed was in de ogen
Israëls/ en in de oogen van het gantsche huis
Benjamins. En Wner kwam tot Dabid te
Hebzon en twintig mannen met hem: en Da-
bid maakte Wner/ en de mannen die met hem
waren een maaltijd. Doe zeide Wner tot Da-
bid: ik zal mi opmaken en heenen gaan/ en ber-

gaderen gantsch Israël tot wijnen Heere den Koning / dat zy een verbond niet u maken / en gy regeerd ober alles / dat uwe ziele begeerd; Also liet Dabid Wäner gaan / en hy ging in bzeede. Ende ziet; Dabids knechten en Joab kwamen van een vende / en bragten met hen eenen grooten roof; Wäner nu / die en was niet by Dabid te Hebzon: want hy hadde hem laten gaan en hy was gegaan in bzeede. Als nu Joab en 't gantsche heere / dat met hem was / aankwamen / zo gaben zy Joab te kennen / zeggende; Wäner de zoone van Ner / is gekomen tot den Koning / en hy heeft hem laten gaan / en hy is gegaan in bzeede. Doe ging Joab tot den Koning / ende zeide: Wat hebt gy gedaan? ziet Wäner is tot u gekomen; waarom nu hebt gy hem laten gaan dat hy zo by is wech gegaan? Gy kend Wäner den zoone van Ner / dat hy gekomen is om u te overtreeden; en om te wecten uwen uitgang en uwen ingang / ja om te wecten alles wat gy doet. En Joab ging uit van Dabid / en zond Wäner boden na / die hem wederom haalden van den vojn-put van Sira: maar Dabid en wist niet. Als nu Wäner weder te Hebzon kwam / zo leidde hem Joab ter zijden af in het midden der poorte / om in der stilte met hem te spreken: en hy sloeg hem aldaar aan de bijnste rinde / dat hy seier / om zijns broeders Wahels bloeds wille. Als Dabid dat daar na hoorde zo zeide hy; Mi ben onschuldig / en mijn Koningrijck by den Heere / tot in eerlofghed / van den bloede Wäners / des zoons van Ner. Het blijbe op den kop Joabs / ende op 't gantsche huzs zijns baders: en daar worde van den huzze Joab niet afgesneden / die eenen bloed hebbe en melaats zy / en zich aan den stok haude / en dooz 't zwaerd balle en vlood gebreck hebbe. Also hebben Joab / en zijn broeder Wisai / den Wäner dood geslagen / om dat hy haaren broeder Wahel te Sibeon in den stryd gebood had. Dabid dan zeide tot Joab / en tot al het volk / dat by hem was: Scheurd uwe kleeberen / en goydet zaliken aan / en wee- klaaget voer Wäner heeren: en den Koning Dabid ging achter te bare. Als zo nu Wäner te Hebzon degroeben / zo hief de Koning zijne stemme op / en wreende by Wäners graf; ook wreende al het volk. Ende de

Koning maakte een slagte ober Wäner / ende zeide: Is dan Wäner gestorven / als een dwaas sterft: Uwe handen en waren niet gebonden / noch uwe voeten in kopere boesjen gedaan: maar gy zijt gevallen / gelijk men valt booz 't aangezichte van kinderen der berkeerdheid; doe wreende het gantsche volk noch meer ober hem. Daar na kwam al het volk om Dabid vlood te doen eten / als het noch dag was; maar Dabid zwoer / zeggende; God doe my zo / ende doe der zo toe / indien ik booz 't ondergaan der zonne vlood ofste iet wat smaake! Als al 't volk dit ber-nam zo was het goed in haare oogen / alles / zo als de Koning gedaan hadde / was goed in de oogen des gantschen volks. Ende al dat volk / en gantsch Israël merkten te dien zelven dage dat het van den Koning niet en was / dat men Wäner / den zoone van Ner / gedood hadde. Dooz zeide de Koning tot zijne knechten: weet gy niet dat te breeze dage een Doozt / ja eene groote in Israël gevallen is? Maar ik den heden weder / en gezait ten Koning / ende deeze mannen / des zoonen van Zeruja / zijn harder dan ik: de Heere zal den boogdoender bergelden na zijne boogheid. Het iv. Capittel.

Als nu Sauls zoon hoorde dat Wäner te Hebzon gestorven was / werden zijne handen slap / en gantsch Israël werd ber-schijlit. En Sauls zoon hadde twee mannen / Obersten van venden de naam des eenen was Baäna / en de naam des anderen Het hab / zoonen Kimmons des Beerothlers / van de kinderen Benjamins: want ook Beeroth aan Benjamin gerekend werd. En de Beerothliken waren geblooden na Gittam / en waren aldaar hreembelingen tot op dezen dag. En Jonathan / Sauls zoon / hadde eenen zoone / die geslagen was aan beide voeten: vijf jaaren was hy oud / als het gerugie van Saul en Jonathan uit Izreel kwam / en zijne voedster hem opnam / en blugtede; en het geschiedde als zy haaſtede om te vlugten / dat hy viel en hrenpel werd / en zijn naam was Mephiboseth. Ende zoonen Kimmons des Beerothlers / Het hab en Baäna gingen heenen / en kwamen ten hulze van Isboseth / als de dag heet geworden was: ende hy lag op de slaap-stede in den midbage. Ende

Ende zo kwamen daar in tot het midden des huizes / als zullende tarwe haalen; en sloegen hem aan de bijnste rinde / ende Het hab ende zijn broeder Baäna ontkwamen. Want zo kwamen in huzs als hy op zijn bedde lag / in zijne slaapkamer / en sloeg hem / en doodden hem / en hieuten zijn hoofd af / ende zo namen zijn hoofd / en gingen heenen des weegs op den blaaken belde den gantschen nacht. En zo bragten het hoofd Isboseths tot Dabid te Hebzon / en zelden tot den Koning: Ziet / daar is het hoofd Isboseths des zons Sauls uwes vijands / die uwe ziele zogte: also heeft de Heere mijnen heere den Koning te deezen dage wraake gegeeben van Saul / en van zijnen zaade. Maar Dabid antwoorde Het hab en zijn broeder Baäna / den zoonen Kimmons / des Beerothlers / en zeide tot hen; Zo waarachtig als de

Heere leeft / die mijne ziele uit alle benauchttheit berloft heeft. Terwyl ik dien / die my boodschapte / zeggende: Ziet / Saul is dood / daar hy in zijne oogen was / als een / die goede boodschap bragte / nochtans gegreepen ende te Siliag gebood hebbe: hoewel hy meende dat ik hem boden-loon zoude geeben. Hoe veel te meer / wanneer godlooze mannen / enen rechebaerdigen man in zijn huzs op zijn slaap-stede hebben gebood / nu dan zoude ik zijn vlood van uwe handen niet eischen / ende u van der aerden wech doen? Ende Dabid gebood zijne jongens / en zo dooddenze ende hieuten haare handen en haare voeten af / ende hingenze op by den bijnker te Hebzon: maar het hoofd Isboseths namen zy / ende bezochten 't in Wäners graf te Hebzon.

Het v. Capittel.

Doe kwamen alle stammen Israels tot Dabid te Hebzon: en zy spraken / zeggende: Ziet wy / uwe gebrente / uw diezschijn wy. Daar toe ooh te booren doe Saul Koning ober ons was / waart gy Israël uiboerende en inuzengende: ook heeft de Heere tot u gezeid Gy zult mijn volk Israël weiden / en gy zult tot eenen boozganger zijn ober Israël. Also kwamen alle oudsten Israels tot den Koning te Hebzon / en de Koning Dabid maakte een verbond met hen te Hebzon / booz 't aangezichte des Heeren: en zo zalsden Dabid tot Koning ober Israël. Dertig saar was Dabid oud / als hy Koning werd: veertig saar heeft hy geregeerd: Te Hebzon regeerde hy ober Juda zeven saaren en zes maanden: te Jeruzalem regeerde hy drie-en-vertig saar ober gantsch Israël en Juda. En de Koning toog met zijne mannen na Jeruzalem / tegen de Jebusiten / die in dat land woonden: En zy spraken tot Dabid / zeggende / Gy zult hier niet inkomen / maar de blinde en hreupel zullen u afwijzen / dat is te zeggen / Dabid zal hier niet inkomen / maar Dabid nam de burgt Zion in / dezelve is de stad Dabids. Want Dabid zeide ten zelven dage; Mi wie de Jebusiten slaat en geraakt aan de watergote / en die hreupel / en die blinde / die van Dabids ziele geheet zijn / die zal tot een hoofd / en tot een Oberste zijn / daarom zeyden; ten blinde en hreupel zal in 't huzs niet komen. Also woonde Dabid in de burgt / en noemde die stad / Dabids-stad: en Dabid bouwde rontom van Millo af / en binnenwaerd. Dabid nu ging geuurlijck booz / en werd groot: Want de Heere / de God der Hetschaaren was met hem. En Hiram de Koning van Tyrus / zond boden tot Dabid / en cederen hout / en thunnerteden / en metzelaars / en zy bouwden Dabid een huzs. En Dabid merkte / dat de Heere hem tot een Koning ober Israël bevestigd had / en dat hy zijn Koningrijck verheven hadde / om zins volks Israels wille. En Dabid nam meer bij-wijden / en wijden van Jeruzalem / na dat hy van Hebzon gekomen was: en Dabid werden meer zoonen en dochteren gebooren. Ende

ble zijn de naamen der geenter / ble hem te Jeru-
salem gedoozen zijn / Schammua / en Scho-
bad / en Nathan / en Salomo. En Achisar / en
Etichua / en Nepheg / en Japhia. En Eticha-
ma / en Elhada / en Eliphelot. Als nu de Phi-
listijnen hoozen / dat zy Dabid ten koning
over Israël gezald hadden: zo togen alle Phi-
listijnen op om Dabid te zoeken: En Dabid
dat hoorende / toog af na den burg. En de Phi-
listijnen kwamen en verspreidden zich / in den
dale Bethaim. Zobhaagde Dabid den Heere
zeggende / Zal ik optrekken tegen de Phi-
listijnen / zult gyze in mijne hand geber? en de
Heere zeide tot Dabid; Trekt op / want ik
zal de Philistijnen zekerlyk in uwe hand ge-
ben. Doe kwam Dabid te Baal-Perazim; en
Dabid sloegze aldaar / en zeide; De Heere heeft
mijne vijanden booz mijn aangezichte ge-
scheurd / als een scheure der wateren; daarom
noemde hy den naame derzelver plaatse Baal-
Perazim. Ende zy lieten haar afgoden aldaar:
Ende Dabid en zijne mannen / namenze op.
Daar na togen de Philistijnen weder op / en
de verspreidden zich in den dale Bethaim. En
Dabid haaagde den Heere / dewelke zeide / Gy
en zult niet optrekken: maar trekt om tot
achter hen / dat gy aan hen komte van tegen
over de Woerbesten-boomen. En 't geschiedde /
als gy hoord het geruis van enen gang in de
toppen der Woerbesten-boomen / dan rept u:
want als dan is de Heere booz uw aangezichte
uitgegaan / om 't heireleger der Philistijnen te
slaan. En Dabid deed also gelijck als de Heere
hem geboden had: En hy sloeg de Philistij-
nen van Geba af tot dat gy komt te Gezer.

Her vij. Capittel.

Daar na verzamelde Dabid wederom alle
ontgezeene in Israël / dertig duizend.
En Dabid maakte zich op / en ging heenen met
al 't volk / dat hy hem was van Baalim In-
da / om van daar op te brengen de Arke Godes /
in dewelke de Naam woord aangeropen / de
Naam des Heeren der Heerschaaren / die daar
op woont rusten de Cherubim. En zy boer-
den de Arke Godes op enen nieuwen wagen /
en haaldenze uit den hute Abinadab / dat op
enen heubel is: en Uza en Ahio / Abinadab

zoonen ledden den nieuwen wagen. Doe zy hem
nu uit den hute Abinadab / dat op den heubel
is / met de Arke Godes wechvoerden / zo ging
Acht booz de Arke heenen. En Dabid en het
ganse hute Israels speelde booz 't aange-
zichte des Heeren / met allerlei snaaren-spel /
van dennen houten / als met harpen / met lilt-
ten / met trommelen / ooh wetschellen en cym-
balen. Als zy nu kwamen tot aan Bethog
dozschloer / zo strekte Uza zijne hand uit aan
de Arke Godes / en hieldze / want de runderen
struithelden. Doe ontsah de toon des Heeren
tegen Uza / en God sloeg hem albaar / om deeze
onbedarzaamheid; en sterft aldaar by de Ar-
ke Godes. En Dabid ontsah / om dat de Heere
eene scheure gescheurd hadde aan Uza / en hy
noemde derzelve plaatse Perez Uza / tot op dee-
zen dag. En Dabid biezde den Heere ten zel-
ben dage en hy zeide; Hoe zal de Arke des Hee-
ren tot my komen? Dabid dan wilde de Arke
des Heeren niet tot zich laaten berbringen in de
Stad Dabids; maar Dabid deedze afwijken
in 't hute Obed-Edom des Gerhiers. En de
Arke des Heeren bleef in 't hute Obed-Edom
des Gerhiers / drie maanden: en de Heere ze-
gende Obed-Edom en zijn ganse hute. Doe
hoedschayte men den koning Dabid / zeggen-
de: De Heere heeft het hute Obed-Edom en al
wat hy heeft / gezegend om de Arke Godes
wille; Zo ging Dabid heenen / en haalde de
Arke Godes uit den hute Obed-Edom / op-
waards in de Stad Dabids met vreugde. En
't geschiedde / als zy / die de Arke des Heeren
breegen / zes treden boozgetreden waren / dat
hy osten en gemeest bee offerde. Ende Dabid
huppelde niet alle magt booz het aangezichte
des Heeren / en Dabid was omgoed met een
tinnen iustro. Also bragten Dabid / en het
ganse hute Israels / de Arke des Heeren op
met gelut / en met gelut der bazunen. Ende
't geschiedde / als de Arke des Heeren in de stad
Dabids kwam / dat Michal / Sauls dochter
door den benker ufsag: Als zy nu den koning
Dabid zag springende en huppelende booz
het aangezichte des Heeren / beragte des zy hem
in haar harte. Doe zy nu de Arke des Heeren
bragten / welden zy die in haare plaatze / in 't

mid-

midben der tente / die Dabid booz haer gespaa-
nen had / en Dabid offerde brand-offeren booz
des Heeren aangezichte / en dank-offeren. Als
Dabid gekindigt hadde het brand-offer ende
dank-offeren te offeren zo zegende hy 't volk in
den Naame des Heeren der Heerschaaren. En hy
belide uit aan den gantschen volke aan de gant-
sche menigte Israels / van de mannen tot de
hjouwen toe / enen iegelijken een broodkoelie
en een schoon stuk vleesch / en een flesche wijn.
Doe ging al dat volk heenen een iegelijken na zijn
hute. Als nu Dabid weder kwam / om zijn
hute te regenen / ging Michal / Sauls dochter
uit / Dabid te gemoete en zeide: Hoe is heden
de koning van Israël berheerscht / die zich
heden booz de ozen van de dienstmaagden zy-
ner dienstmechren heeft ontbloot / gelijck een
van de iedele lieden zich onbeschaamdelyk ont-
bloot; maar Dabid zeide tot Michal; Door
het aangezichte des Heeren; Die my verhooren
heeft booz uwen vader / en booz zijn ganse
hute / my instellende tot een Doorganger over
't volk des Heeren / over Israël: Want zal spe-
ken booz het aangezichte des Heeren. Ooh zal ik
niet noch geringet houden dan also / en zal ne-
dertyg zijn in mijne oogen / en met de dienstmaag-
den daar van gy gezegd hebt / met derzelve zal ik
berheerscht worden. Michal nu / Sauls doch-
ter en hadde geen kind tot den dag haares doods
toe.

Her vij. Capittel.

Ende 't geschiedde als de koning in zijn hute
zat en de Heere hem ruste gegeven hadde
van alle zijne handen rontomme: zo zeide de
koning tot den Propheet Nathan: Siet doch
ik woone in een Cederen hute / ende de Arke
Godes woont in 't midden der gordijnen. En
Nathan zeide tot den koning: Gaat heenen
doet al wat in uw harte is / want de Heere is met
u. Maar het gebeurde in derelbe nacht dat het
woord des Heeren tot Nathan geschiedde / zeg-
gende: Gaat / en zegt tot manen knecht / en
Dabid: Zo zeide de Heere; Zoud gy nu een
hute bouwen / tot mijne wooninge? Want ik
en hebde in geen hute gehoond / van dien dage
af dat ik de kinderen Israels uit Egypten op-
haerde / tot op dezen dag; maar ik hebde ge-
wandeld in een Tente / en in een Tabernakel.

Ober-al / waar ik met al die kinderen Israels
hebde gewandeld / hebde ik wel een woord ge-
sproken met enen der stamme Israels / dien
ik beboien hebde mijn volk Israels te waken /
zeggende: Daarom en bouwde gy nu niet een
Cederen hute / nu dan / also zult gy tot mijn
knecht tot Dabid zeggen; Zo zeide de Heere der
heerschaaren; Ik hebde u genomen van de
schaapshoese / van achter de schapen / dat gy een
Doorganger zoudt zijn over mijn volk / over
Israël. En in den met u geweest / ober al /
waar gy gegaan zijt / en hebde alle uwe vijan-
den booz uw aangezichte uitgeroeld: En ik heb
u enen grooten naam gemaakt / als den naam
der grooten / die op der aarden zijn. En ik heb
booz mijn volk / booz Israël / een plaatze be-
steld / en hem beplaut / dat hy aan zijne plaatze
woone / en niet meer heen en weder gebeden en
woorde: en de kinderen der berkeerdheid en zul-
ten hem niet meer berduiken / gelijck als in 't
eerste; en van dien dag af / dat ik geboden heb-
de Richters te wzen ober mijn volk Israël:
Dochu heb ik uza gegeven van al u vijanden:
Ooh geeft u de Heere te kennen / dat de Heere u
een hute maaken zal. Wanneer uw dagen zullen
berbildt zijn / en gy met uw vaderen zult ontsa-
pen zijn / zo zal ik u zaad nau doen opstaan /
dat uit uten uwe boonkomen zal / en ik zal
zijns koningrijks bevestigen. Die zal mijn
naam een hute bouwen; Ik zal den stoel
zijns koningrijks bevestigen tot in eenwig-
heid. Ik zal hem zijn tot enen vader en hy zal
my zijn tot enen zoon: Dewelke als hy mis-
daet / zo zal ik hem met enen menschen-roede /
en met ptaagen der menschen kinderen straffen.
Maar mijn goedertierenheid zal van hem
niet wijken: gelijck als ik die wechgenomen
hebde van Saul / dien ik van booz u aangezichte
hebde weggenomen. Doch uw hute zal bestendig
zijn / en uw koningrijke tot in eenwigheid / booz
u aangezichte: u stoel zal vast zijn tot in eenwig-
heid. Na alle deeze woorden / en na dit ganse
gezicht: also sprak Nathan tot Dabid. Doe
ging de koning Dabid in en bleef booz 't aan-
gezichte des Heeren: en hy zeide; Wien ben ik /
Heere Heere / en wat is mijn hute / dat gy my
tot hier tot gebragt hebt? Daar toe is dit in uwe
oogen

wogen nog klein geweest/ Heere Heere/ maar gy hebt ook ober 't huis uwes knechts gesproken tot van heere heenen/ en dit na de wet der menschen/ Heere Heere/ En wat zal Dabid noch meer tot u spreken? Want gy heet uwe knecht Heere Heere. Om uwes woords wille/ en na uw harte hebt gy alle deeze groote dingen gedaan/ om aan uwen knecht behend te maaken. Daarom zijt gy groot/ Heere God; want daar en is niemand gelijk als gy/ en daar en is geen God dan alleen gy/ na alles/ dat wy met onze ooren gehoord hebben. En wie is/ gelijk uw volk/ gelijk Israël/ een eenig volk op aarden 't welk God is heenen gegaan zich tot een volk te verlossen/ en om zich eenen Naam te zetten/ en om uwe lieden deeze groote en verschrikkelijke dingen te doen aan uw land/ booz 't aangezichte uwes volks/ dat gy u uit Egypten verlost hebt/ de heidenen ende haare Goden berdbijden. En gy hebt uw volk Israël u bevestigd/ tot een volk in eeuwigheid; en gy Heere zijt hen tot eenen God geworden. Nu van Heere God/ doet dit woord dat gy ober uwen knecht en ober zijn huis gesproken hebt/ bestaan tot in eeuwigheid/ en doe gelijk als gy gesproken hebt. En uwe naam weder groot gemaakt tot in eeuwigheid/ dat men zegge: de Heere der Heerschaaren is God ober Israël/ en het huis uwes knechts Dabids zal bestendig zijn booz uw aangezichte. Want gy Heer der Heerschaaren/ gy God Israëls/ gy hebt booz de voren uwes knechts gepopenbaard/ zeggende/ Ik zal u een huis bouwen: daarom heeft uw knecht in zijn harte geboden/ dit gebod tot u te bidden. Nu van Heere/ Heere/ gy zijt die God/ en uwe woorden zullen waarheid zijn/ en gy hebt dit goede tot uwen knecht gesproken. Zo hebbe 't u nu/ ende zegend het huis uwes knechts/ dat 't in eeuwigheid booz uw aangezichte zij: want gy/ Heere/ Heere/ hebt 't gesproken/ en met uwen zegen zal uwes knechts huis gezegend worden in eeuwigheid.

Het viij. Capittel.

Ende 't geschiedde daar na/ dat Dabid de Philistijnen sloeg/ en bragte onder: En Dabid nam Mateg-Anna uit der Philistijnen hand. Ook sloeg hy de Moabiten/ ende

matze met een snoet/ boende hem ter aarde neder liggen/ en hy mat met twee snoeren om te dooden/ en met een bol snoer om in-leeden te laaten: also werden de Moabiten Dabid tot knechten/ brengende geschenken. Dabid sloeg ook Hadadezer/ den zoone Rechob's den Koning van Soba/ Doe hy heenen toog om zijne hand te wenden na de rievier Phrat. En Dabid nam hem duizend wagens af/ en zeven honderd ruiters en twintig duizend man te boete; en Dabid ontzenuwoe alle wagen-paerden/ en sield 'er maar van honderd wagens overig. En de Sjriers van Damasko kwamen om Hadadezer den Koning van Soba te helpen: maar Dabid sloeg van de Sjriers twee-en-twintig duizend man. En Dabid leide bezittinge in Sjrien van Damasko/ en de Sjriers werden Dabid tot knechten/ brengende geschenken: en de Heere behoedde Dabid oberal/ waar hy heenen toog. En Dabid nam de goude schilden/ die hy Hadadezers knechten gewest waren/ en bragte te Jerusaleem: Daar toe nam de Koning Dabid zeer veel koper uit Betach/ en uit Berotah/ Hadadezers steden; Als nu Choi de Koning van Hamath hoorde/ dat Dabid 't gantsche heit Hadadezers geslagen had/ So zond Choi zijne zoone Joram/ tot de Koning Dabid/ om hem te bragen na zijnen welstand/ en om hem te zegenen/ van wegen dat hy tegen Hadadezer gekrijgt en hem geslagen hadde/ (want Hadadezer boerde steeds krijg tegen Choi/ en in zijne hand waren zilbere baten/ en gouden baten/ en kopere baten. Welke de Koning Dabid ook den Heere heiftge/ met 't zilber/ en 't goud dat hy geheiligt had/ van alle heidenen/ die hy zich onderwoopen had. Van Sjrien/ en van Moab/ en van de kinderen Ammons/ en van de Philistijnen/ en van Amalek/ en van den roef Hadadezers/ des zoons Rechob's des Konings van Soba. Ook maante zich Dabid enen naam/ als hy weder kwam/ na dat hy de Sjriers geslagen had/ in 't Zoutdal agtien duizend. En hy leide bezittingen in Edom/ in gantsch Edom leide hy bezittingen/ en alle Edomiten werden Dabid tot knechten/ en de Heere behoedde Dabid oberal/ waar hy heen toog. Also tegeerde Dabid ober gantsch

gantsche Israël: ende Dabid beide zijnen gantschen volk eerij en gerechtigheld. Soad nu/ de zoone van Zeruja/ was ober het heit: en Josaphat/ de zoone van Achitub was Cancellier. en Zadok/ Achitub's zoone/ en Achimelech/ Achithars zoone/ waren Priesters/ en Saraja was Schrijver. Daar was ook Benaja/ zoone van Josaba/ met de Crethi/ en de Plethi: maar Dabids zoonen waren Hincen.

Het ix. Capittel.

Ende Dabid zeide is 'er noch iemand die ober geleeven is van den huize Sauls/ dat ik welvaderigheit aan hem doe/ om Jonathans wille; Het huis Sauls hadde enen knecht/ wiens naame was Ziba/ en zy riepen hem tot Dabid: en de Koning zeide tot hem/ Zijt gy Ziba? en hy zeide/ Uwe knecht. En de Koning zeide/ Is 'er niet noch iemand van den huize Sauls/ dat ik Gods welvaderigheit by hem doe? Doe zeide Ziba tot den Koning. Daar is noch eene zoone van Jonathans/ die geslagen is aan beide boeten. En de Koning zeide tot hem/ Waar is hy? en Ziba zeide tot den Koning/ Ziet hy is in den huize Machirs/ des zoons Ammuels te Lodebar. Doe zond de Koning Dabid heenen/ en hy nam hem uit den huize Machirs/ des zoons Ammuels/ van Lodebar. Als nu Mephiboseth/ de zoone Jonathans/ des zoons Sauls/ tot Dabid inkwam/ zo viel hy op zijn aangezichte/ en boog zich neder: en Dabid zeide/ Mephiboseth en hy zeide/ Ziet hier is uwe knecht: En Dabid zeide tot hem/ En dierst niet/ want ik zal zekerlijch welvaderigheit by u doen/ om uwes Vaders Jonathans wille/ en ik zal u alle akieren uwes Vaders Sauls weder geeven; ende gy zult geduuriglijch brood eeten aan mijne tafel. Doe boog hy zich/ en zeide/ Wat is uw knecht dat gy omgezien hebt na enen dooden hond/ als ik ben? Doe riep de Koning Ziba/ Sauls jonke/ en zeide tot hem/ Al wat Saul gehad heeft/ en zijn gantsche huis/ heb ik den zoone uwes Heeren gegeven/ Daarom zult gy booz hem 't land bearden/ en uwe zoonen/ en uwe knechten/ en zult brachten indringen/ op dat uwes Heeren zoone brood hebbe/ dat hy eete; ende Mephiboseth/ uwes Heeren zoone/ zal geduuriglijch brood eeten aan

mijne tafel; Ziba nu hadde vijftien zoonen/ en twintig knechten. En Ziba zeide tot den Koning/ na alles dat mijn Heere de Koning zijnen knecht gebied/ also zal uw knecht doen; ook zoude Mephiboseth/ eeten van mijne tafel/ als een van des Konings zoonen zijn. Mephiboseth nu hadde enen kleinen zoone/ wiens naam was Mijcha; en alle die in den huize van Ziba woonden/ waren Mephiboseths knechten. Also woonde Mephiboseth te Jerusaleem om dat hy geduuriglijch at aan des Konings tafel: en hy was kintpel aan beide zijne boeten.

Het x. Capittel.

Ende het geschiedde daar na/ dat de Koning der kinderen Ammons stierf: ende zijn zoone Hanun werd Koning in zijne plaats. Doe zeide Dabid; Ik zal welvaderigheit doen aan Hanun/ den zoone van Nahas/ gelijk als zijn Vader welvaderigheit aan my gedaan heeft; So zond Dabid heenen om hem door den dienst zijner knechten te troosten/ ober zijnen Vader: en de knechten Dabids kwamen in 't land der kinderen Ammons. Doe zonden de Dochters der kinderen Ammons tot haaren Heere Hanun; eerd Dabid uwen Vader in uwe oogen/ om dat hy troosters tot u gezonden heeft: En heeft Dabid zijne knechten niet daarom tot u gezonden/ dat hy deze stad boozoelie/ ende berpiede/ en die omkreere? Doe nam Hanun Dabids knechten/ ende schoer haaren baard half af/ en sneed haare kieveren half af/ tot aan haare knien/ en ho liete gaau. Als zy dit Dabid niet weten/ so zond hy hen te gemoeete want deeze mannen waren zeer beschaand: en de Koning zeide/ Hijst te Jericho/ tot dat uwe baard weder gewas is zal zijn/ komt dan weder: Doe nu de kinderen Ammons zagen/ dat zy zich by Dabid stinkende gemaakt hadden/ zonden de kinderen Ammons heenen/ en huurden de Sjriers van Bet-Rechob/ ende der Sjrier van Soba/ twintig duizend doot volks/ en van den Koning van Maacha duizend man/ en van de mannen van Gob twaalf duizend man/ Als Dabid dit hoorde/ zond hy Toab heenen en 't gantsche heit niet de heiden. En de kinderen Ammons togen uit/ stelden de slag-orden booz de duren der poorte; maar de

Sp.

Syriers van Zoba en Kethub / en de mannen van Tob / en Maacha / die waren byzonder in 't veld; als nu Joab zag / dat de spijse des slag-ordens tegen hem was / van boozen en van achteren / zo verhoos hy uit alle uitgelezene van Israëel / en stelde in oden tegen de Syriers aan: En 't oberige des volks gaf hy onder de hand zijns broeders Abisai / die 't in oden stelde tegen de kinderen Ammons aan. Ende hy zeide / Zo de Syriers my te sterck zullen zijn / zo zult gy my komen verlossen: en zo de kinderen Ammons u te sterck zullen zijn / zo zal ik hinnen om u te verlossen. Weest sterck / en laat ons sterck zijn booz ons volck / en booz de steden onses Gods: de Heere nu doe wat goed is in zijne oogen. Doe naderde Joab / en 't volck dat hi hem was / tot den strijd tegen de Syriers; ende zy bloden booz zijn aangezichte. Als de kinderen Ammons zagen / dat de Syriers bloden / bloden zy ook booz 't aangezichte van Abisai / en kwamen in de stad: ende Joab keerde weder van de kinderen Ammons en kwam te Jerusalem. Doe nu de Syriers zagen / dat zy booz Israëls aangezichte geslagen waren / zoo vergaderden zy hen weder te zamen. En Hadaber zond heenen / en berde de Syriers uitnomen / die op geene zijde der riviere zijn / en zy kwamen te Helam: en Sobach / Hadabers Krijgs-oberste / toog booz haar aangezichte heenen. Als dat Dabid werd aangezeid verzamelde hy gantsch Israëel en toog ober de Jordaan / en kwam te Helam; en de Syriers stelden de slag-orden tegen Dabid aan / ende streeden met hem. Maar de Syriers bloden booz Israëls aangezichte / ende Dabid versloeg van de Syriers zeben honderd wagenen / en veertig duizend ruiteren; Daar toe sloeg hy Sobach / haaren Krijgs-obersten / die hy aldaar stierf. Doe nu alle de Koningen / die Hadabers knechten waren / zagen / dat zy booz Israëls aangezichte geslagen waren / maakten zy vrede met Israëel / en dienden hem; en de Syriers bereyden den kinderen Ammons meer te verlossen.

Her xj. Capittel.

Ende 't geschiedde met de wederkomst des Jaars ter tijt als de Koningen uitreicken / dat Dabid / Joab / en zijne knechten met hem /

en gantsch Israëel heenen zond / dat zy de kinderen Ammons verberben / en Gabbā belegeren zonden; doch Dabid bleef te Jerusalem. Zo geschiedde 't tegen den avond tijd / dat Dabid van zijn leger opstond / en wandelde op 't dach van 's Konings huis / en zag van het dach eene vrouwe haar waschende; deezē vrouwe was zeer schoon van aanzien. Ende Dabid zond heenen en onderhaagde na deezē vrouwe: en men zeide / is dat niet Batseba de dochter Eliams / de huysvrouwe van Uria den Heijiter? Doe zond Dabid boden heenen en stelde halen; en als zy tot hem ingekomen was / lag hy by haar / (zy nu had haar van haar onreinigheid gezui-verb) daar na keerde zy weder na haar huis. En die vrouwe werd zwanger: zo zond zy heenen / en liet Dabid weeten / en zeide / Ik ben zwanger geworden; Doe zond Dabid tot Joab / zeggende / zond Uria den Heijiter tot my; en Joab zond Uria tot Dabid. Als nu Uria tot hem kwam / zo braagde Dabid na den welstand Joabs / en na den welstand des volks / en na den welstand des Krijgs. Daar na zeide Dabid tot Uria; Gaat as na uw huis / en wasch u boesren; en doe Uria uit des Konings huis uitging / volgde hem een geregte des Konings achter na. Maar Uria leide zich neder booz de beure van des Konings huis / met alle knechten zijns Heeren: en hy ging niet af in zijn huis. En zy gaben 't Dabid te kennen / zeggende / Uria en is niet afgegaan in zijn huis; doe zeide Dabid tot Uria; en komt gy niet van de reizē waarom zijt gy niet afgegaan in uw huis? En Uria zeide tot Dabid; De Arbe / en Israëel / en Juda blijven in de tenten / ende mijn Heere Joab / ende de knechten mijns Heeren zijn gegaan / om te eeten / en zoude ik in mijn huis gaan / om te eeten / ende te drinken / en by mijn huysvrouwe te liggen? Zo waarachtig als gy leeft / en uw ziele leeft / indien ik deezē zaak doen zal. Doe zeide Dabid tot Uria; Blijft ook heeren hier / zo zal ik u morgen afzenden: Als bleef Uria te Jerusalem dien dag / en den anderen dag. En Dabid noodigde hem / zo dat hy booz zijn aangezichte at en dronk: ende hy maakte hem dronken; daar na ging hy in den avond uit om zich neder te leggen op zijn leger /

met

met zijns Heeren knechten / maar ging niet af in zijn huis. Des morgens nu geschied 't / dat Dabid een brief schreef aan Joab; en hy zond dien door de hand van Uria. En hy schreef in dien brief / zeggende: Stel Uria booz aan tegen ober den stechsten strijd / en keerde van achter hem af / op dat hy geslagen worde en sterfe. Zo geschiedde het als Joab op de Stad geleet hadde / dat hy Uria stelde aan de plaats / waar van hy wist / dat aldaar strydbare mannen waren. Als nu de mannen de Stad uittoegen / en met Joab streeden / bleven der van den volck van Dabids knechten: Ende Uria de Heijiter stierf ook. Doe zond Joab heenen / en liet Dabid den gantschen handel deezes strijds weeten. En hy hebbe den bodē / zeggende: Als gy zult gezindigt hebben den gantschen handel deezes strijds tot den Koning uit te spreken. En het zal geschieden / indien de galmugheid des Konings op kom / en hy tot u zied? Daarom zijt gy zo na aan de Stad / komen om te strijden? Wist gy niet dat zy van de muur zouden schieten? Die sloeg Abimelech / den zoon Jerubbabeel / wierp niet een vrouwe een stuk van een meulensteen op hem / van de muur dat hy te Ghebez stierf / waarom zijt gy tot den muur genaderd? Dan zult gy zeggen: Uw knecht Uria de Heijiter / is ook dood. En de hode ging heenen en kwam in / en gaf Dabid te kennen afleg / daar hem Joab om uitgezonden had. En de hode zeide tot Dabid. Die mannen zijn ons zeker te machtig geweest / ende zijn tot ons uitgetogen in 't veld: maar wy zijn tegen hen aan geweest tot aan de beure der poorte. Doe schoten de schutters van de muur af op uwe knechten / dat 'er van des Konings knechten dood gedleben zijn: en uw knecht Uria de Heijiter is ook dood. Doe zeide Dabid tot den hode: Zo zult gy tot Joab zeggen: Laat deezē zaak niet kwaad zijn in uwe oogen / want 't zwaerd bersteed zo wel deezē als geenen / bersterkt u strijd tegen de Stad / en berstoordze / bersterkt hem also. Als nu de huysvrouwe van Uria hoorde dat haar man Uria dood was / zo droeg zy leed over haaren Heere. En als de rouwe was overgegaan / zond Dabid heenen / en namde in zijn huis / en zy werd hem ter vrouwe / en

haarde hem eenen Zoon; Doch deezē zaak / die Dabid gedaan hadde / was kwaad in de oogen des Heeren. Her xij. Capittel. Ende de Heere zond Nathan tot Dabid / Als die tot hem inkwam / zeide hy tot hem / daar waren twee mannen in een stad / een rijk en d'ander arm. De rijke had zeer veel Schaapen en kinderen. Maar de arme hadde gansch niet / dan een eenig klein onlam: dat hy gelooft hadde / en had 't geboord / dat het groot geworden was by hem / en by zijne kinderen te gelijck; het at van zijne bete / en dronk van zijnen beker / en sloep in zijn schoot en het was hem als een dochter. Doe nu den rijken man leen wandelaar overkwam / berchoonde hy te nemen van zijne Schaapen / en van zijne kinderen / om booz den reizende man die tot hem gekomen was / wat te bereiden: en hy nam des armen mans onlam / en bereidde dat booz den man: die tot hem gekomen was. Doe onstak Dabid toou zeer tegen dien man / en hy zeide tot Nathan / Zo waacachtig als de Heere leeft / de man / die dat gedaan heeft / is een kind des doods. Ende dat onlam zal hy dievoudig wedergeven / daarom dat hy deezē zaak gedaan en om dat hy niet berchoond en heeft. Doe zeide Nathan tot Dabid: gy zijt die man / zo zeide de Heere de God Israëls; Ik heb u tot Koning gezalfd ober Israëel; en ik heb u uit Sauls hand gered. En ik heb u uwe Heeren huis gegeven; daar toe uwe Heeren wijben in uwen schoot / ja ik heb u 't huis Israëel en Juda gegeven; en indien 't weintig is / ik zoude u alzulks en alzulks daar toe doen. Daarom hebt gy dan het woord des Heeren beracht / boende dat kwaad is in zijne oogen? Gy hebt Uria / den Heijiter / met den zwaerde berlagen / en zijne huysvrouwe hebt gy u ter vrouwe genomen: en hem hebt gy met den zwaerde ber kinderen Ammons dood-geslagen. Nu dan / het zwaerd zal van uwen huize niet afwijken / tot in eeuwigheid; daarom dat gy my beracht hebt / en de huysvrouwe van Uria den Heijiter genomen hebt / dat zy u ter vrouwe zy. Zo zeide de Heere; Siet ik zal kwaad ober u berwerken uit uwen huize / en zal uwe wijben nemen booz uwe oogen / en zalge uwen nascten geben /

die

die zal by twee wijven liggen / voor de oogen
der zonne: want gy hebt het in 't berho-
gen gedaan: maar ik zal deze zaak doen voor
ganclic Israël / en voor de zonne. Doe zeide
Dabid tot Nathan: Ik heb gezondigt tegen
den Heere. En Nathan zeide tot Dabid / de
Heere heeft ook uwe zonde werchgenomen / gy
zult niet sterben. Doch tans dewijl gy door dee-
ze zaak de vijanden des Heeren grootelijck hebt
doen lasteren / zal ook de zonne / die u geboren
is / den dood sterben. Doe ging Nathan na
zijn huis; en de Heere sloeg 't kind dat de huis-
vrouw van Uria Dabid gebaard had / dat het
zeer krank wierd. En Dabid zocht God voor
dat jongstien / en Dabid vasten een vasten / en
ging in / en lag den nacht over op de aarde. Doe
maachten zich de diuften zijnes huizes op tot
hem: om hem te doen opstaan van de aarde;
maar hy wilde niet / en at geen brood met hen.
En het geschiedde op den zebenden dag / dat het
kind stierf / en Dabids knechten bresden hem
aan te zeggen dat het kind dood was / want zy
zeiden: Niet als het kind noch lebendig was sprac-
ken wy tot hem / maar hy hoorde na ons niet.
hoe zullen wy dan tot hem zeggen / Het kind
is dood? want 't mogte kwaad doen. Maar
Dabid zag / dat zijne knechten mompelden / zo
merkte Dabid / dat 't kind dood was; dies zei-
de Dabid / tot zijne knechten / Is 't kind dood?
en zy zeiden: 't is dood. Doe stond Dabid op
van de aarde / en wiesch / en zalfde zich / en ver-
sunderde zijne kleedinge / en ging in 't huis des
Heeren / en bad aan: daar na kwam hy in zijn
huis / en eyschte brood / en zy zetteden hem brood
voor / en hy at: Zo zeiden zijne knechten tot
hem / Wat is dit voor een ding dat gy gedaan
hebt? Om des lebendigen kinds wille hebt gy
gebast en geweend / maar na dat 't kind gestor-
den is / zijt gy opgestaan / en hebt brood gegee-
ren. En hy zeide / Als het kind noch leefde / heb
ik gebast en geweend: want ik zeide / Wie
weet / de Heere zonde nu mogen genadig zijn /
dat het kind lebendig bleefe. Maar nu is 't
dood: waarom zoude ik nu baste? Zal ik hem
noch konnen wederhaalen? Ik zal wel tot hem
gaan / maar hy zal tot mi niet weder komen.
Daar na troostede Dabid zijne huisvrouw

Bath-Seba / en ging tot haar in / en lag by
haar: En zy baarde eenen zoone / wiens naam
hy noemde Salomo / en de Heere had hem lief.
En zond heeren door de hand des Propheeten
Nathan / en noemde zijnen naame Jedid-
Jah / om des Heeren wille. Noad nu krijgde
tegen Sabba der kinderen Ammons / en hy
nam de Koninklijke Stad in. Doe zond Noad
boven tot Dabid / en zeide / Ik heb gekrijgt te-
gen Sabba / ook heb ik de water-stad inge-
nomen. Zo verzameld gy nu 't oberige des
volks / en belegd de Stad en neemtze in; op
dat niet / zo ik de Stad zoude innemen / mijn
naam over haar uigeroepen worde. Doe
verzamelde Dabid al dat volk / en toog na
Sabba en hy krijgde tegen haar / en namze in.
En hy nam de kroone haares Konings van zijn
hoofd af / welker gewigte was een talent
gouds / met edel gesteente / en zy werd op Da-
bids hoofd gezet / ook boerde hy uit een zeer
grooten roof der Stad. Het volk nu / dat daar
in was / boerde hy uit en leide 't onder zagen /
en onder yzere dorstsch-wagens / en onder yzere
blyten / en dedeze door den Tichel-oben door-
gaan; En also dede hy aan alle Steden des
kinderen Ammons / daar na keerde Dabid
en al het volk weder na Jerusalem.

Het xij. Capittel.

En 't geschiedde daar na / also Absalom Da-
bids Zoone / een schoone Zuster hadde wel-
ker naam was Chamar / dat Ammon Da-
bids Zoone / haar lief kreeg. En Ammon was
benauwd tot krankwerdens toe / om zijns Zus-
ters Chamarz wille / want zy was een maagd /
zo dat het in Ammons oogen zwaar was
haare iets te doen; doch Ammon had een vrend
wiens naam was Jonadab / een zoon van
Simea Dabids broeder: en Jonadab was een
zeer wijs man. Die zeide tot hem / waarom zijt
gy van morgen tot morgen zo mager / gy Kon-
nings zoon? zult gy mi 't niet te kennen geber?
Doe zeide Ammon tot hem / Ik heb Chamar /
mijn broeder Absaloms zuster / lief. En Jo-
nadab zeide tot hem / Legt u op uwen leger /
en maakt u krank: en als dan utwe Vader
zal komen om u te zien / zo zult gy tot hem
zeggen / Dat doch mijn Zuster Chamar home
datze

datze my met brood spijze / ende spijze voor
mijne oogen toemaake / op dat ik 't aanzie / en
van haar hand eete. Ammon dan seide zich / en
maakte zich krank. Doe nu den Koning kwam
om hem te zien / zeide Ammon tot de Koning;
Dat doch mijne zuster Chamar home / dat
zy twee hoekshens voor mijne oogen toemaake /
en ik van haar hand eete. Doe zond Dabid
heeren tot Chamar: zeggende; Gaat doch hee-
nen in 't huis utwe broeders Ammons: ende
maakt hem een spijze. Ende Chamar ging
heeren in 't huis haares broeders Ammons / (hy
nu was neberkiggende) en zynam deeg / knee-
de 't / en maakte hoekshens toe voor zijne
oogen / en dieh de hoekshens. En zy nam een
panne / en goofe uit voor zijn aangezichte /
maar hy weigerde te eeten: Ende Ammon zei-
de: Doet alle man van my uitgaan: en alle
man ging van hem uit. Doe zeide Ammon tot
Chamar / brenge de spijze in de kamer / dat
ik van uwe hand eete: zo nam Chamar de
hoekshens die zy gemaakt hadde / en bragte
haaren broeder Ammon in de kamer. Als zy ze-
nu tot hem nabij bragte / dat hy ate / greep
hy haar / en zeide tot haar / Koom / ligt by my /
mijne zuster. Maar zy zeide tot hem / Niet
mijn broeder / en verkracht my niet / want also
doet men niet in Israël: ten doet deezedwaasheid
niet. Want ik / waar heeren zoude ik mijne
schande brengen? en gy zoudt zyn / als een
ber dwaazen in Israël / zo sprekt doch nu tot de
Koning / want hy zal my van u niet onthou-
den. Doch hy wilde na haare stemme niet hooren
maar sterker zijnde dan zy / zo verkrachte hy
haar / en lag by haar. Daar na haatede haar
Ammon met eenen zeer grooten haat: want den
haat / daar meede hy haar haatede / was groo-
ter dan de liefde / daar meede hy haar hadde lief-
gehadt. En Ammon zeide tot haar / maakt u op
ga weg. Doe zeide zy tot hem: Daar sijn geen
voorzaaken om my uit te drijven: dit kwaad zou-
de grooter zijn dan het ander / dat gy by my
gedaan hebt / waar hy wilde na haar niet hoo-
ren. En hy eiep zijne sange / die hem blende / en
zeide / drijft nu deez van my uit na buiten: en
gengelb de beure achter haar toe. Zy nu hadde
eenen beelberwigen rok aan / (want also wer-

den des Konings dochteren / die maagden wa-
ren / met mantels gelieft) ende zyn dienaar
bragte uit tot buiten / en grebde de beure
achter haar toe. Doe nam Chamar asche op
haar hoofd / en scheurde den beelberwigen rok /
die zy aan hadde en zy leide haar hand op haar
hoofd / en ging vast heenen en kreet. En haar
broeder Absalom zeide tot haar: Is uwe broeder
Ammon by u geweest / nu dan / mijn zuster
wijg stille / hy is uwe broeder / zet uwe harte niet
op deez zaak / alzo bleef Chamar en was een-
zaam in haar broeders Absaloms huis. Als
de Koning Dabid alle deez dingen hoorde / zo
ontstak hy zeer. Doch Absalom en sprak niet
met Ammon / noch kwaad noch goed: maar Ab-
salom haatede Ammon / ter oorzaak dat hy zijn
zuster Chamar verkracht had. En 't geschiedde
na twee volle jaeren / dat Absalom schaap-
scheerders had te Baalharoz / die by Ephraim
is: zo nodigde Absalom alle de Konings zoonen.
Ende Absalom kwam tot den Koning / en zeide /
Ziet: nu heeft uwe knecht schaap-scheerders
dat doch de Koning / en zijne knechten / met
uwen knecht gaan. Maar de Koning zeide tot
Absalom / niet mijne zoone / laat ons doch niet
alle tsaamen gaan op dat wy u niet bezwaar-
lijk zijn: en hy hield by hem aan / doch hy en
wilde niet gaan: maar zegende hem. Doe zei-
de Absalom / Zo niet / laat doch mijnen broeder
Ammon met ons gaan; maar de Koning zei-
de tot hem / Daarom zoude hy niet u gaan?
Als Absalom by hem aan hield / zo liet hy
Ammon / en alle des Konings zoonen met hem
gaan. Absalom nu gebodt zijne jongens zeg-
gende / Tet'er nu op / als Ammons harte by
sijn is van den wijn / en ik tot u treden zal zeg-
gen / Slaat Ammon / dan zult gy hem dooden
en bresst niet / is 't niet / om dat ik het u gedo-
den hebbe / zijt sterk / en weest dapper. Ende
Absaloms jongens deden aan Ammon / gelijk
als Absalom geboden hadde / doe stonden alle
de zoonen des Koning op / en reden een lege-
lijk op zinen muil / en blooden. Ende het ge-
schiedde / als zy op den weg waren / dat het ge-
richte tot Dabid kwam / dat men zeide: Ab-
salom heeft alle de zoonen des Konings gesla-
gen / en daar en is niet een van hen overgelaten.

Doe

Doe stond de Koning op / en scheurde zijne kleederen / en leide zich needer ter aarden : desge-lyk stonden alle zijne knechten met gescheurde kleederen. Maar Jonadab de zoonne Simea / Davids broeder / antwoorde / en zeide / mijn Heere en zegge niet / dat zy alle de jongelingen des Konings zoonen gebodt hebben / maar Amnon alleen is dood : want hy Absalom is 'er op toegelid / van den dag af / dat hy zijne zuster Chamare berocracht heeft. So en neem nu mijn heere de Koning de zaake niet in zijn harte / ben-kenende / alle des Konings zoonen zijn dood : want Amnon alleen is dood. Absalom nu blugtede : en de jonge / die de wagt hielt / hief zijne oogen op : en zag toe : ziet daar kwam veel volk van den weg agter hem aan de zijde van 't gebergte. Doe zeide Jonadab en den Koning / ziet / de zoonen des Konings komen na 't woord uwes knechts / also is 't geschied. Ende 't geschiedde als hy geindigt had te spreken / ziet zo kwam de zoonen des Konings / en hieden haare stemmen op / en weenden / en de Koning ook / en alle zijne knechten weenden met zeer groot geween. Absalom dan blugtede / en toog tot Chamare / den zoonne van Amnon / Koning van Gesur / en hy droeg rouwe over zijn zoonne alle die dagen. Also blugtede Absalom / en roog na Gesur : en hy was aldaar drie jaaren. Doe verlangde de siele des Konings Davids zeer om na Absalom uit te trecken : want hy had zich getroost over Amnon dat hy dood was. Het xiv. Capittel.

Als nu Joab / de zoonne van Terusa mechte / was : zo zond Joab heenen na Chesoa / en nam van daer eene wijze vrouwe / en hy zeide tot haar / Steld u doch als of gy rouwe draegde / ende trekt nu rouwkleederen aan / en zeld u niet met alle / weest als eens vrouwe / die nu bese dagen rouwe gedragen heeft over een hooften. En ga in tot de Koning en spreek tot hem na-bit woord en Joab selde de vrouwe in haar mond. En de Chekoiitische vrouwe zeide tot den Koning / als zy op haar aangezichte ter aarde was gevallen / en haar needergebogen had zo zeide zy / Behoud / O Koning. En de Koning zeide tot haar : Want is u / en zy zeide / Beherlijch : ik den

Weduwe-vrouwe / en mijn man is gestorven. Nu hadde uwe dienstmaagd twee zoonen en deze heide twisleden in 't bed / en daar was geen scheider tuschen hen / zo slaeg de een den anderen / en dosde hem. Ende ziet / 't gantsche geslacht is opgestaan tegen uwe dienstmaagd / en hebben gezeld : Geest die hter die zijne broeder gestagen heeft / dat wy hem booz de ziele zijns broeders / dien hy dood gestagen heeft / dooden / en ons den erfgenaam berdelgen : also zullen zy mijne hote / die obergebieden is uitblusen op dat zy mijnen man geenen naam noch oberblijffel en laaten op den aardbodem. Doe zeide de Koning tot de vrouwe : gaat na huis : en ik zal booz u gebieden. En de Chekoiitische vrouwe zeide tot den Koning / Mijn Heere Koning / de ongerechtigheid zy op my / en op mijns Daders huis : De Koning baar en tegen / en zijn stoel / zy onschuldig. En de Koning zeide : Spreek iemand tegen u / zo brenge hem tot my / en hy zal u booztaan niet meer aantasten. En zy zeide / De Koning gedenkt doch aan den Heere uwen God / dat de broeders niet te beele worden om te berderben / dat zy mijnen zoonne niet berdelgen ; doe zeide hy / zo waarachtig als de Heere leeft / Indien der een van de haren uwes zoons op der aarde zal vallen ! Doe zeide de vrouwe / Laat doch uwe dienstmaagd een woord tot mijn heere den Koning spreken ; En hy zeide / Spreek. En de vrouwe zeide / Daarom hebt gy dan al zulks tegens Godes Volk gedacht / Want daar uit / dat de Koning dit woord gesproken heeft / is hy als een schuldbige / dewijle de Koning zijnen berstootten niet wederhaald. Want wy zullen den dood sterben / en wezen als water / dat ter aarden uitgestoot zijnde / niet verzameld wordt / God dan en zal de siele niet wech nemen / maar hy zal gedachten denken / dat hy den berstootten niet van zich verrote. Nu dan / dat ik gehomen ben / om dit zelve woord tot den Koning / mijnen Heere te spreken / is / om dat 't volk nu bresachtig gemaakt heeft : zo zeide uwe dienstmaagd / Ik zal nu tot den Koning spreken / misghien zal de Koning het woord eener dienstmaagd doen. Want de Koning zal horen / om zijne dienstmaagd te redden van de hand

Des

des mans / die booz heeft my en mijnen zoonne te zamen van Godes erbe te berdelgen. Wijders zeide uwe dienstmaagd : Het woord mijns Heeren / des Konings / zy doch tot ruste ; want gelijc een Engel Godes / also is mijn Heere de Koning om te hooren het goed en het kwaade ; en de Heere uwe God zal met u zijn. Doe antwoorde de Koning / en zeide tot de vrouwe ; en verberg nu niet booz my de zaake / die ik vragen zal : en de vrouwe zeide ; Mijn heere de Koning spreekte doch. Ende de Koning zeide ; is Joabs hand met u in alle deezes / ende de vrouwe antwoorde en zeide ! So waarachtig als uwe siele leeft / mijn heere Koning / indien iemand ter rechter ofte ter linkerhand zoude konnen afwijken van alles / dat mijn heere de Koning gesproken heeft : want uwe knecht Joab die heeft het ingeboden / en die heeft alle deezes woorden in den mond uwer dienstmaagd geleid / dat ik de gestalte dezer zaake also omtoenden zoude / zulks heeft uwe knecht Joab gedaan doch mijn Heere is wijs / na de wijsheid van eenen Engel Godes / om te merken alles wat op der aarden is. Doe zeide de Koning tot Joab : Ziet nu / ik hebbe deezes zaake gedaan : zo gaat henen / haald den jongeling Absalom weder. Doe viel Joab op zijn aangezichte ter aarden : en hoog zich / en dankte den Koning ; en Joab zeide : Heben heeft uwe knecht gemerkt dat ik genade gebonden hebbe in uwe oogen / mijn heere Koning / om dat de Koning het woord zijns knechts gedaan heeft. Also maakte zich Joab op / en toog na Gesur ; en hy draeg Absalom te Jerusaleem. En de Koning zeide : dat hy in zijn huis heere / en mijn aangezichte niet en zie : also heerde Absalom in zijn huis en zag des Konings aangezichte niet. Nu was 'er in gantsch Israel geen man zo schoon / als Absalom / zeer te prijzen van zijn boer-zoote aan tot zijn hoofd-schebel toe en was 'er geen gebiet in hem. Ende als hy zijn hoofd schoer / nu geschiedde het ten einde van elk jaar / dat hy het beschoer : om dat het hem te zwaar was zo beschoer hy het : zo waeg het hair zijns hoofds twee honderd sikkel / na 't Konings gewoonte. Ook werden Absalom drie zoonen gebooren / ende eene dochter / welkers naam was

Chamar : deezes was een vrouwe schoon van aanzien. Also bleef Absalom twee volle jaaren te Jerusaleem / dat hy des Konings aangezichte niet en zag. Daarom zond Absalom tot Joab dat hy hem tot den Koning zond / maar hy en wilde niet tot hem komen ; zo zond hy noch ten anderenmaale / ebenwel en wilde hy niet komen. So zeide hy tot zijn knechten ; Ziet / het stuk akkers Joabs is aan de zijde van 't mijne / ende hy heeft gereste daar op ; gaat henen ende steekt 't aan met bier : en Absaloms knechten staken dat stuk akkers aan met bier. Doe maakte zich Joab op en kwam tot Absalom in 't huis / en zeide tot hem ; Daarom hebben uwe knechten het stuk akkers / dat mijn is met bier aangestreeken. En Absalom zeide tot Joab ; Ziet / ik hebbe tot u gezonden / zeggende / Komt herwaards / dat ik u tot den Koning zende / om te zeggen ; Daarom den ik van Gesur gekomen / het ware my goed / dat ik noch daar ware : nu dan / laat my 't aangezichte des Konings zien : is 'er dan noch een misdad in my / zo doode hy my. Doe ging Joab in tot den Koning / en zelde 't hem aan : doe riep hy Absalom / en hy kwam tot den Koning in / en boog zich booz hem op zijn aangezichte ter aarden / booz des Konings aangezichte ! ende de Koning huse Absalom. Het xv. Capittel.

Ende het geschiedde daarna / dat Absalom zich liet bereiden wagen en paerden / en bistig mannen loopende booz zijn aangezichte heenen. Ook maakte zich Absalom des morgens booz op en stond aan de zijde van den weg der poorten : ende 't geschiedde dat Absalom alle man / die een geschil hadden / om tot den Koning ten gerichte te komen / tot zich riep en zeide / Alt welcke Stad zijt gy ; als hy dan zeide ; Al knecht is uit eener der stammen Israel ; zo zeide Absalom tot hem ; Ziet / uwe zaaken zijn goed en recht / maar gy hebt geenen berhoer van des Konings wege. Doort zeide Absalom / Och / dat men my ten rechter selde in den lande : dat alle man tot my kwam die een gericht ofte recht-zaake heeft / dat ik hem recht sprake ! Het geschiedde ook / als iemand naderde om zich booz hem te buigen / zo rekte hy zijne hand uit / ende greep hem / ende kuste hem. Ende

T 2

na

na die wijze deede Absalom aan gantsch Israël die tot den Koning ten gerichte kwamen; Also stal Absalom het hart der mannen Israëls. Een einde nu van bereyting saar is het geschied; dat Absalom tot den Koning zeide: Laat my doch heenen gaan/ en myne gelofte/ die ik den Heere beloof hebbe/ te Hebbron betaalen. Want my knecht heeft eene gelofte beloofd/ als ik te Geit/ in Syden woonde/ zeggende: Indien de Heere my zekerkijk weder te Jerusalem zal brengen/ zo zal ik den Heere dienen. Doe zeide de Koning tot hem; Gaat in vrede: also maakte hy weg op/ en ging na Hebbron. Absalom nu hadde berispeders uitgezonden in alle stammen Israëls/ om te zeggen/ als gy het geluid der dazune zult hooren/ zo zult gy zeggen: Absalom is Koning te Hebbron. En daar gingen met Absalom van Jerusalem tweehonderd mannen gendacht zijnde/ doch gaande in hare redbaudigheid: want zy wisten van geen zaake. Absalom zoud ook om Achitophel den Giloniter Davids roef/ uit zijne stad/ uit Silo te haalen/ als hy offerhande offerde: En de berispeders werd sterkt/ en het volk kwam toe/ en vermeerderde by Absalom. Doe kwam daar een voodichapper tot David/ zeggende: het harte eens iegelijken in Israël volgt Absalom na. Zo zeide David tot alle zijne knechten/ die met hem te Jerusalem waren: Maakt u op/ ende laadt ons vlieden/ want daar en zoude booz onsgen ontkomen zijn booz Absalom hangezichte/ haastet om wech te gaan/ op dat hy niet mischien haast/ en ons achterhaalt en een kwad ober ons drijve/ en deezes stad skaar met de scherpere des zwaerds. Doe zeiden de knechten des Konings tot den Koning: na alles/ wat mijn heere de Koning beklezen zal/ ziet hier zijn uwe knechten. Ende den Koning ging uit met zijn gantsche huys te voet: doch de Koning liet ten by wyden/ om 't huys te bewaren. Als nu de Koning met alle het volk te voet was uitgegaan/ zo bleven zy staan in een berze plaatse. Ende alle zijne knechten gingen aan zijne zijde heenen/ ook alle de Crecht en alle de Plecht en alle de Gethien/ zes honderd man/ die van Gath te voete gekomen waren/ gingen booz des Konings aangezichte heenen. Zo zeide de

Koning tot Ithai den Gethier: Waarom zoud gy ook met ons gaan? lieerd weder/ ende blijft op den Koning; want gy zijt beemd/ ende ook zult gy weder bereukelen na uw plaatse. Gethieren zijt gy gekomen/ en hebben zoud' ik u met ons omboreen om te gaan: zo ik doch gaan moet/ waar heenen ik gaan haer? lieerd weder; ende brengt uwe broederen wederom; weidandigheid en trouwe zy met u. Maar Ithai antwoorde den Koning/ en zeide: Zo waarachtig als de Heere leeft/ en mijn heere de Koning leeft; In de plaatse/ daar mijn heere de Koning zal zijn/ her zy ten doode/ het zy ten leeben/ daar zal uw knecht boozzeker ook zijn. Doe zeide David tot Ithai; Zo kom/ en gaat ober; also ging Ithai de Gethier ober/ en alle zijne mannen en alle de simberkens die met hem waren. En het gantsche land weende met luider stemme/ als al het volk oberging: ook ging de Koning ober de becke Kidyon/ en al het volk ging ober regt na den weg der woestijne. Ende ziet Zadok was ook daar/ ende alle de Lebten met hem/ draagende de Arke des Verbonds Godes/ en zy zetteden de Arke Godes neder/ en Absathar klom op/ tot dat al het volk uit der stad geindigt hadde ober te gaan. Doe zeide de Koning tot Zadok; Blyngt de Arke Godes weder in de stad: indien ik genade zal binden in des Heeren oogen/ zo zal hy my weder haalen/ ende zalze my laten zien/ midsgaders zijne wooninge. Maar indien hy also zal zeggen: Ni en hebbe geenen lust tot u: ziet hier den ik/ hy doe my zo als het in zijne oogen goed is. Dooz zeide de Koning tot den Priester Zadok. Zijt gy niet een Zinder? lieerd weder in de stad met dezede: ook u lieder beide zoonen/ Ahimaaz/ nwe zoon/ ende Jonathan/ Absathars zoon met u. Ziet ik zal verorenen in de blaake beliden der woestijne/ tot dat 'er een woord van u-lieden come/ dat men my aanzegge. Also bragt Zadok/ ende Absathar/ de Arke Godes weder te Jerusalem: en zy bleven aldaar. En David ging op door den oppang der oliiven/ opgaande en weenende/ en het hoofd was hem betwonden: en hy zelfs ging barboets: ook hadden al het volk dat met hem was/ een tegelshijn hoofd bedekt/ en gingen op/ opgaande en

en weenende. Doe gaf men David te kenne/ zeggende: Achttophel is onder de geene/ die zich met Absalom hebben verbonden; diez zeide David; O Heere maakt doch Achttophels raad tot rotheid. En het geschiedde/ als David raad tot op de hoogte kwam/ dat hy aldaar God aanbod: Ziet/ doe ontmoette hem Husai/ de Arcyner/ hebbende zijnen rok geseheid/ ende aarde op zijn hoofd. En David zeide tot hem: Zo gy met my boozd gaat/ zo zult gy my tot eenen last zijn: Maar zo gy weder in de stad gaat/ ende tot Absalom zegt; Uwe knecht/ ik zal des Konings zijn: ik den wel uwe vaders knecht van te booren geweest/ maar nu zo zal ik uwe knecht zijn: zo zoud gy my den raad Achttophels te niere maaken. Ende en zijn niet Zadok en Absathar/ de Priester/ aldaar met u: Zo zal 't geschieden dat gy alle ding/ dat gy nit des Konings huys zult hooren/ den Priesteren/ Zadok ende Absathar/ zult te kenne gevehen. Ziet/ haar beide zoonen zijn aldaar by hen/ Ahimaaz des Zadoks/ en Jonathan des Absathars/ zo zult gy lieden door haare hand tot my zenden alle ding/ dat gy zult hooren. Also kwam Husai/ Davids vriend/ in de Stad; ende Absalom kwam te Jerusalem.

Het xvj. Capittel.

Als nu David een weinigt van de hoogte was boozgegaan/ ziet/ doe ontmoette hem Ziba/ Mephisobets sone/ met een paar gezadelde ezelen/ en daar op tweehonderd brooden/ met honderd stukken rozijnen/ ende honderd stukken zomerbruchten/ en eenen lederen zak wijng. En de Koning zeide tot Ziba/ Wat zult gy daar mede? ende Ziba zeide; Deze zyn booz den huys des Konings/ om op te rijden/ en het brood/ en de zomerbruchten om te reeten booz de songens/ ende de wijn/ op dat de moede in de woestijne drinken. Doe zeide de Koning; Waar is dan de zoon uwe heeren? en Ziba zeide tot den Koning; Ziet hy blijft te Jerusalem/ want hy zeide; Veden zal nu het huys Israëls mijn Davids Koningrijke weder gevehen. Zo zeide de Koning tot Ziba; Ziet/ het zal uwe zyn alles wat Mephisobets heeft: en Ziba zeide; Ik buig my neder/ laat my genade binden in uwe oogen/ mijn heere Koning.

Als nu de Koning David tot aan Bahurim kwam/ Ziet doe kwam van daareen man uit/ van den geslagte des huizes Sauls/ wiens naame was Simei de zoon van Gera/ hy ging steeds booz en bleefte. En hy wierp David met steenen/ midsgaders alle knechten des Konings Davids; hoewel al 't volk en al de heiden aan zijn rechter/ en aan zijn linkerhand waren/ Aldus nu zeide Simei in zijn vloeken: Gaat uit/ gaat uit/ gy man des bloeds/ en gy Belials man. De Heere heeft u doen wederkomen al het bloed van Sauls huys/ in wiens plaatse gy geregeerd hebt. Nu heeft de Heere 't Koningrijke gevehen in de hand Absaloms/ uwe zoon; Ziet nu/ gy zyt in uw ongeluk om dat gy een man des bloeds zyt. Doe zeide Husai/ de zoon van Zerusa/ tot den Koning: Waarom zoude deezes doode hand mijnen Heere van Koning vloeken? laat my doch overgaan/ en zijnen kop wech neemen. Maar de Koning zeide: Wat heb ik met u te doen/ gy zoon van Zerusa? ja laat hem vloeken/ want de Heere toch tot hem gezeld heeft/ vloekt David: wie zoude dan zeggen/ Daarom hebt gy also gedaan? Dooz zeide David tot Husai/ en tot alle zijne knechten; Ziet/ mijn zoon/ die van mijnen lijbe is boozgekomen zocht mijne ziele: hoe heel te meer dan nu de zoon van Simei? laat hem geworden/ dat hy vloekt/ want de Heere heeft het hem gezeld. Mischien zal de Heere mijne elende aarzelen: ende Heere zal my goed bergelden/ booz zijn vloek/ te berzen dage. Also ging David met zijne lieden/ op den weg: ende Simei ging al booz langs de zijde des bergs tegen hem ober/ ende vloekte/ ende wierp met steenen van tegen ober hem/ ende sloof met stof. Ende de Koning kwam in/ ende al het volk/ dat met hem was/ moede zijnde; ende hy herkwikte zich aldaar. Absalom nu/ en al 't volk/ en de mannen Israëls kwamen te Jerusalem: en Achitophel met hem. En 't geschiedde als Husai de Gethier Davids vriend tot Absalom kwam/ dat Husai tot Absalom zeide; De Koning leeft/ de Koning leeft. Maar Absalom zeide tot Husai: Als dit u weldaadigheid van uoen byend? waarom en zyt gy niet met uwen vriend getogen? En Husai

zeide tot Absalom / Heen / maar welke de Heere
berkies / en al dit volk en alle mannen van
Israël / diens zal ik zijn / en by hem zal ik blij-
ven. En ten anderen / wien zoude ik dienen
zoude 't niet zijn booz het aangezichte zijns
zoons? Welk als ik booz het aangezichte uwes
vaders gebiedende hebbe / also zal ik booz uw aan-
gezichte zijn. Doe zeide Absalom tot Achitophel
geeft onder u lieden raad / wat zullen wy doen
en Achitophel zeide tot Absalom / gaat in tot
de vij-wyden uwes vaders / die hy gelaaten
heeft om 't huis te bewaren: zo zal gantsch
Israël hooren / dat gy by u vader stinkende zyt
geworden / en de handen van alle / die met u
zijn / zullen gesterkt worden. Zo spannen zy
Absalom ene tente op 't dak. En Absalom
ging in tot de vij-wyden zijns vaders / booz
de oogen des gantschen Israëls. Ende in die
dagen was Achitophels raad / dien hy ried /
als of men na Gods woord gebraagt hadde /
Also was Achitophels raad / zo by Davids als
hy Absalom.

Het xvij. Capittel.

Voorts zeide Achitophel tot Absalom: laet
my nu twaalf duizend mannen uittrezen /
dat ik my opmaake / en David deezen nacht ach-
ter najaage. So zal ik ober hem komen / daar
hy moede en slap van handen is / en zal hem
verschrikken / en al 't volk dat met hem is zal
vlugten: van zal ik den Koning alleen slaan.
Ende ik zal al 't volk tot u doen wederheeren
van allen / zo zal al 't volk in zeebe zyn. Dit
woord nu was recht in Absaloms oogen / en in
de oogen aller oudsten van Israël. Doch Absa-
lom zeide / Maar doch ook Husai den Archi-
ter: en laet ons hooren wat hy ook zeyt. En
als Husai tot Absalom inkwam / zo sprak Ab-
salom tot hem / zeggende: Aldus heeft Achit-
tophel gesproken: zullen wy zyn woord doen
zo niet / sprekt gy. Doe zeide Husai tot Absa-
lom; De raad dien Achitophel op dit maal ge-
raaden heeft is niet goed. Wijders zeide Husai
Op kend uwen vader en zijne mannen / dat zy
heiden zijn dat zy bitter van gemoed zijn / als
een heit / die van de jongen verwoed is in 't bel-
baar te; is uw vader een krijgsman / en zal niet
vernachten met den volke. Ziet / nu heeft hy
zich bersterken in eene der hoven / of in eene der

plaatsen; En 't zal geschieden / als 'er in 't eerste
sommige onder den ballen / dat een leder / die 't
zal haaren / als dan zal zeggen: Daar is een slag
geschied onder 't volk dat Absalom na volgt. Zo
zeide hy / wie ook een dapper man is / wiens
harte is als een leeuwen hart / eenemaal smel-
ten: want gantsch Israël wert / dat uw vader een
held is / en dappere mannen zijn / die met hem
zijn. Maar ik raade / dat in aller haast tot u be-
zamelde worde gantsch Israël / van Dan tot
Ber-Seba toe / als zand / dat aan de zee is / in
menigte; en dat u verfoon mede ga in de strijd.
Dan zullen wy tot hem komen / in eene der
plaatsen / daar hy gebonden word / en hem ge-
makelijc overballeu / gelijk als dauw op den
aardbodem valt / en daar zal van hem / en van
alle de mannen / die met hem zijn / ook niet een
worden overgelaaten. En indien hy zich in eene
stad zal begeven / zo zal gantsch Israël hooren
den tot deze stad aandraagen en wy zullen
ze tot in de eerste nedertrekken / tot dat ook niet
een steentien aldaar gebonden word. Doe zeide
Absalom: ende alle man van Israël; De raad
van Husai / den Architer / is beter dan Achit-
tophels raad. Doch de Heere hadde het geboden /
om den goeden raad Achitophels te vernietig-
gen / op dat de Heere het kwad ober Absalom
bragte. En Husai zeide tot Zadok / en tot Abi-
athar / de Priesteren; Also en also heeft Achit-
tophel Absalom en de Oudsten Israëls gera-
den; maar also en also heb ik geraden. Nu dan
zendet haastelijc heenen / en voodschappet Da-
vid / zeggende: Vernacht deeze nacht niet in de
blanke velden der woestijne / en ook gaat spoe-
digelijc ober: op dat de Koning niet versonden
worde en al 't volk dat met hem is. Jonathan
nu en Ahimaaz stonden by de fonteyne Rogel:
ende een dienstvaag ding heenen / en zeide het
hen aan / en zy gingen heenen / en zeiden het den
Koning David aan: want zy en mochten haer
niet zien laaten / dat zy in de stad kwamen.
En jonge dan noch zagte / ende zeide het Ab-
salom aan: Doch die beide gingen haastelijc / en
kwamen in eens mans huis te Bahurim de-
welke een put had in zyn voorhof en zy daal-
den daar in. De vrouwe spreide een besiel ober
toyene van den put / en strooide goet daar op;

Also

Also werd de zaak niet hekend. Doe nu Absa-
loms knechten tot de vrouwe in 't huis kwamen
men / zeiden zy waer zijn Ahimaaz en Jonath-
an; en de vrouwe zeide tot hen / Zy zijn ober
dat water ribierken gegaan. En doe zy zege-
de en niet gebonden hadden / heerden zy
niet na Jerusalem. En 't geschiedde / na dat
wy wech gegaan waren / zo kwamen zy att den
put / en gingen heenen / en voodschappeten 't den
Koning David: en zy zeiden tot David / maakt
u lieden op / en gaat haastelijc ober 't water /
want also heeft Achitophel tegen u geraden.
Doe maakte zich David op en al 't volk dat
met hem was / en zy gingen ober de Jordaan:
Want 't moegenslecht en ombrak 'er niet tot eene
man 't niet ober de Jordaan: gegaan waren.
Als nu Achitophel zag / dat zyn raad niet ge-
daan was / zabeide hy den ezel / en maakte zich
op / en toog na zyn huis in zyn stad / en gaf be-
vel aan zyn huis / en berhing zich: Also stierf hy
in werd begraven in zyn vaders graf. David
nu kwam tot Mahanaim: en Absalom toog
ober de Jordaan / hy / en alle mannen Israëls
met hem. En Absalom had Amasa in Joabs
plaats gesteld ober het heit: Amasa nu was
eens mans zoone / wiens naam was Jetha / de
Israëlijc die ingegaan was tot Abigail / doch-
ter van Nabal / zuster van Zeruja / Joabs
moeder. Israël nu / en Absalom legerden hen
in den lande Gilead. Ende 't geschiedde / als
David te Mahanaim gekomen was / dat So-
bi / de zoone van Nabal / van Gaba / ber kin-
deren Ammons en Machi / de zoone Ammie's
van Co-Debar / en Barzillai / de Gileaditer
van Rogelim / beddewerk / en schalen / en aarde
baten / en tarwe / en garst / en meel / geroost
koorn / en hoanen / en linzen / ook geroost / En
honig en water / en schaapen / en hoeyen-keeren
bragten tot David / en tot 't volk dat met hem
was / om te eeten: want zy zeiden / Dit volk
is hongereig / en moede / en dorstic in de woestij-
ne.

Het xvij. Capittel.

En David monsterde 't volk / dat met hem
was: en hy selde ober hen oberste van
huzende / en oberste van honderden. Voorts
zond David het volk uit / een derden deel onder
de hand Joabs / ende een derden deel onder de

hand van Absal / den zoone van Zeruja / Joabs
broeder / en een derden deel onder de hand van
Ahasai / den Architer: En de Koning zeide tot
't volk / Ik zal ook zels zekerlijc met u lieden
uittrekken. Maar 't volk zeide / Gy zult niet
uittrekken; want of wy al te eenciaal bloeden
zy zullen 't harte op ons niet stellen / ja of be-
heft van ons stof / zy zullen 't hart op ons niet
stellen / maar gy zyt nu als onzer tien duizend:
So zal 't nu beter zyn / dat gy ons uit de stad
ter hulpe zyt. Doe zeide de Koning tot hen /
Ik zal doen dat goed is in uw oogen. De Kro-
ning nu stond aan de zijde van de poorte / en al
't volk trok uit by honderden / en by duizen-
den. Ende de Koning gebod Joab / en Absal / en
Ahasai / zeggende / Handeld my zagkens mer-
den jongeling / met Absalom: en al 't volk hoort
't / als de Koning allen de obersten van Ab-
saloms zaak gebod. Also toog 't volk uit in 't
veld / Israël te gemoete: en de strijd geschiedde
by Githaim woud. En 't volk Israëls werd
albaar booz 't aangezichte van Davids knech-
ten geslagen: en albaar geschiedde te dien zelven
dage een groote slag / van twintig duizen
Want de strijd werd albaar verspreid ober al
dat land / en 't woud verteerde meer dan den
volke / als die 't zwaerb verteerde te dien zelven

dage. Absalom nu ontmoette booz 't aangezichte
der knechten Davids; en Absalom reed op een
muil / en als de muil kwam onder de dige-
takken van een groote eske / zo wierd zyn hoofd
vast aan de eske / dat hy hangen bleef tuschen
den hemel en tuschen de aarde / en de muil die
an hem was / ging booz: als dat een man
zag / zo gaf hy het Joab te kennen / en zeide:
Ziet ik heb Absalom zien hangen aan een eske.

Doe

Doe zeide Joab tot den man / die het hem te
kennen gaf; Ziet doch / gy hebt 't gezien / waar-
om dan heft gy hem niet aldaar ter aarden
geslagen? also 't aan my stond om u tien zil-
berlingen / en een gorzel te geeven. Maar die
man zeide tot Joab; En of ik al duizend zilber-
lingen op mijne handen mogte wegen zo zou-
de ik mijne handen aan des Konings zoone niet
sleen: want de Koning heeft u / en Absai / en
Ittai booz onze ooren geboden / zeggende: Hoed
u / wie gy zijt / van de jongeling / van Absalom.
Of ik al valscheijck tegen mijne ziele handelde /
zo zoude doch geen ding booz den Koning ber-
voegen worden: ook gy zelfs zoud 'er u van
tegen overstellen. Doe zeide Joab; Ik zal hier
by u alzo niet betoeben: en hy nam drie pijlen /
en stakze in Absaloms hare / daar hy noch
was leevende in 't midden der eike. Ende tien
jongens / Joabs wapendragers / omringden
hem: en zo sloegen Absalom en doodden hem.
Doe blies Joab met de hazuine / en al 't volk
keerde af van Israël achter na te jaagen; want
Joab hield 't volk te rugge. Ende zo namen
Absalom / en wierpen hem in 't woud in eenen
grooten kuil / ende stelden op hem eenen zeer
grooten steenhoop ende gantsch Israël bluch-
tede / een pegelschijn na zijne tente. Absalom nu
hadde genomen / ende in zijn leeven booz zich
opgeticht eenen pijlaar / die in 't Konings dal
is / want hy zeide / Ik hebbe geenen zoone / om
mijns naams te doen gedenken: En hy hadde
dien Pijlaar genaamd na zyn naame / daarom
wordt hy tot op dezen dag genoemd Absaloms
hand. Doe zeide Ahimaaz / Zadoks zoone;
Laat my doch heenen loopen / ende den Koning
boodschappen dat de Heere hem regt gedaan
heeft / van de hand zijner Vyanden. Maar
Joab zeide tot hem; Gy zult dezen dag geen
boodschapper zijn / maar op een anderen dag
zult gy boodschappen / dezen dag nu zult gy
niet boodschappen / daarom dat des Konings
zoone dood is. En Joab zeide tot Cuschi; Gaat
heenen / en zegt den Koning aan / wat gy gezien
hebt: en Cuschi boog zich booz Joab / en liep
heenen. Doch Ahimaaz / Zadoks zoone / boer
noch booz en zeide tot Joab: Dat het ook zy /
laat my doch ook den Cuschi achter na loopen:

en Joab zeide: Waarom zoudt gy nu heenen
loopen / mijn zoone zo gy dog geen veltwaame
boodschapper hebt? Dat 't ook zy / zeide hy laat
my heenen loopen! zo zeide hy tot hem / Loop
heenen: en Ahimaaz liep den weg van 't effen
veld / en kwam den Cuschi boozhy. Dabir nu
zat tuschen twee poorten: En de wachter ging
op 't dak der poorte aan de muur / en hief zyn
ne oogen op / en zag / en ziet / Daar liep een man
alleen. Zo riep de wachter / en zeide 't den Ko-
ning aan: en de Koning zeide: Indien hy alleen
is / zo is 'er een boodschapper in zynen mond; en
hy ging al boozt en naderde. Doe zag de wag-
ter een ander man loopende / en de wachter riep
tot den poortier / en zeide / Ziet / daar loopt
noch een man alleen; Doe zeide de Koning;
Die is ook een boodschapper. Doort zeide de
wachter; Ik zie den loop des eersten aan / als
den loop van Ahimaaz: Zadoks zoone: Doe
zeide de Koning dat is een goed man / en zal
met eene goede boodschapper komen. Ahimaaz
dan riep / en zeide tot de Koning / Wede: en
hy boog zich booz den Koning met zyn aange-
zicht ter aarden / en hy zeide; Geloofd zy de
Heere uwe God / die de mannen / dewelke
haar hand tegen mijnen heere den Koning op-
hiepen / heeft overgegeven. Doe zeide de Ko-
ning; Is 't wel met den jongeling / met Ab-
salom; En Ahimaaz zeide: Ik zag een groot
rumoer / als Joab des Konings knecht / en my
uwen knecht afzond / maar ik weet niet / wat
En de Koning zeide; Gaat om / steld u hier / Zo
ging hy om / en bleef staan. En ziet Cuschi
kwam aan / en Cuschi zeide; Mijnen heere den
Koning wordt gebodschapt / dat u de Heere
heden heeft recht gedaan van de hand aller der
greener / die tegen u opstonden. Doe zeide de
Koning tot Cuschi; Is 't wel met den jon-
geling / met Absalom; en Cuschi zeide; De
bijanden mijns heeren des Konings / en alle die
tegen u ten kwaade opstaan / moeren worden /
als dien jongeling. Doe werd de Koning zeer
beroerd / en ging op na de opperzaale der poort-
e / en weende; en in zyn gaan zeide hy also:
Mijn zoone Absalom / mijn zoone / mijn zo-
ne Absalom! Och dat ik / booz u gestorben
ware / Absalom mijn zoone / mijn zoone!

compl. J

